

Европейска комисия

Leader+ Magazine

СПЕЦИАЛЕН АКЦЕНТ
Работа в мрежа в ЛИДЕР+

BG
7 • 2007

Leader+ Magazine

3 Накратко

- Работа в мрежа

4 ЛИДЕР+ в действие

- Устойчиво обновяване на Тексел
- Речна екотека: плаващо училище за развитие на селските райони
- Уеб базиран инструмент за превоз на стоки
- Фирмата за хранителни стоки на Фреди 2006 г.

8 Специален акцент

- Какво означава работата в мрежа за ЛИДЕР — минало, настояще и бъдеще?

11 Подобряване на качеството на живота в селските райони

- Дания: Анкета с цел оценка
- Испания: Център за детско развитие: занималня с играчки и игри

17 Добавяне на стойност към местните продукти

- Швеция: Готланд, „островът на храните“: работа в мрежа с цел реклама
- Ирландия: „Фермите Гленбароу“: добавяне на стойност чрез създаване и налагане на марка

23 Максимално използване на природните и културни ресурси

- Италия: Популяризиране на район чрез териториално сертифициране
- Нидерландия: Поглед в миналото

30 Използване на ново ноу-хау и нови технологии

- Обединеното кралство: Рециклиране на планини от автомобилни гуми в планината Мурн (Mourne)
- Германия: Отопление с биомаса: Лесовъдство за производство на енергия в Лусатия

37 Сътрудничество в развитието на селските райони

- Австрия и Германия: Учим се от Европа
- Италия и Белгия: Мрежа за качество в селските райони

44 Жените и младежите в ЛИДЕР+

- Интервю: Люксембург — Интервю с Françoise Bonert, ръководител на местна инициативна група (МИГ)
- Франция: „Espace Femmes“: жени ръка за ръка

50 Нови държави-членки

- Прилагането на ЛИДЕР в Чешката република
- Поуки от подготовката за новата ос на ЛИДЕР

55 Новини за ЛИДЕР+

- Семинар на Обсерваторията на ЛИДЕР+, Тихани Унгария: ЛИДЕР в новите държави-членки

Това списание на Европейската комисия е опит да се подобри достъпа до информация за инициативата на Общността ЛИДЕР+. Нашата цел е да предоставяме точна и актуална информация. Ако вниманието ни бъде насочено към грешки, ще се постареем да ги отстраним. Комисията обаче не носи отговорност за съдържанието в това списание информация, особено що се отнася до финансовите сведения за описаните проекти, и по-специално за допустимостта на разходите. Ето защо читателите следва да ползват тези данни предпазливо и на своя отговорност.

Работа в мрежа

Известно е, че подходът ЛИДЕР има няколко предимства при разрешаването на проблемите, с които се сблъскват европейските селски райони. Пример в това отношение е намирането на решения на местно равнище, а също и организирането на обмен на идеи на национално и европейско ниво. В конкретен план, чрез него се мобилизират активните местни субекти, за да се ангажират с бъдещето на своя край, а селските райони се отварят към други територии чрез обмен и предаване на опит посредством създаване на мрежи. Това са силните страни на този подход. Поради тази причина, в рамките на *Дейност III (Action three)* от инициативата ЛИДЕР+ е предвидена подкрепа за работата в мрежа като задължителен компонент във всяка държава-членка, а не като факултативен елемент, както беше в рамките на ЛИДЕР II.

Очевидно е, че с ЛИДЕР+ се цели да се продължи стимулирането на обмена на постижения, опит и ноу-хау в селските общности. Това несъмнено ще се запази през новия програмен период, като идеологията на ЛИДЕР за работа в мрежа се съчетае със създаването на мрежи за развитие на селските райони. Освен това съществуват възможности за работа в мрежа както на европейско, така и на национално равнище и, както се вижда от рубриката „специален акцент“ в настоящото списание, ние можем да преценим добре разнообразието и ролята на различните официални и неформални организации, независимо дали става въпрос за *Europe Direct*, за звената от националните мрежи, за Европейската обсерватория, за сдружения на местни инициативни групи или дори за самите местни инициативни групи, които могат да представляват дадена мрежа на местно равнище.

На европейско равнище Обсерваторията дава възможност на всички участници в нея от европейските селски райони да поддържат добро ниво на обмен на информация за случващото се в рамките на инициативата ЛИДЕР+. Подобно на много от съществуващите национални структури, Обсерваторията към ЛИДЕР+ организира разнообразни мероприятия и издава различни публикации (включително *Leader+ Magazine*). Такива събития като „Изложението за сътрудничество“ („Cooperation Fair“), състояло се през юни 2005 г., създават възможности за активните субекти от селските райони, и по-специално за местните инициативни групи (МИГ) към ЛИДЕР+ в държавите-членки, да работят в мрежа, да обменят информация, да търсят партньори за транснационално сътрудничество и, не на последно място, да помагат на други партньорства да изготвят стратегиите си за бъдещо развитие на селските райони. Поради тази причина Европейската комисия от-

от г-н Uwe Lerbs
(Уве Лербс),
Европейска комисия,
ГД „Земеделие и
развитие на селските
райони“, Звено F.3

даде голямо значение на организирането на първия си децентрализиран семинар в нова държава-членка. Както ще прочетете по-нататък в списанието, това събитие, което беше проведено в Унгария, привлече почти 300 участници, голяма част от които бяха от други нови държави-членки, като за тях възможността да се срещнат „лице в лице“, да участват в тематични семинари, а също и да проведат свои собствени индивидуални срещи се оказа безценен опит, който, убеден съм, ще бъде много плодотворен в бъдещата им дейност.

Разбира се, не бива да забравяме отличната работа, която продължава да се осъществява на национално равнище. Националните мрежи на селските райони, и по-специално звената на националните мрежи (national network units) към ЛИДЕР+, предоставят на МИГ и на другите заинтересовани страни богата информация и възможности (чрез мероприятия и събития, издания и интернет страници) да работят в мрежа и да обменят информация за най-добрите практики и иновативни проекти и е важно това да продължи и през идния програмен период.

Накрая бих искал да се възползвам от тази възможност и да подчертая значението на работата в мрежа и да приканя всички ви да се възползвате от всякакви възможности за такава работа, и по-специално да не забравяте колко важно е да се работи в мрежа на ниво проект. Има много примери, които показват, че успехът на даден проект зависи в голяма степен от мрежите, създадени за разработката му и/или за изпълнението му и това се потвърждава от няколко примерни казуса, илюстрирани в настоящото издание, по-специално тези от Австрия, Италия и Швеция и от проекта за сътрудничество между Белгия и Италия. Трябва да се създават мрежи от сходни и допълващи се проекти чрез проекти за сътрудничество, а също и като част от стратегия за капитализация и разпространение на опита на национално и европейско равнище. Дълбоко съм убеден, че не отчитаме достатъчно ролята, която мрежите в селските райони на Европа имат за постигане на устойчиво развитие на тези райони.

Устойчиво обновяване на Тексел (Texel)

Туризмът е от голямо икономическо значение за остров Тексел, а за общината устойчивото развитие е основен акцент в туристическата ѝ стратегия.

Отчитайки тази факт, „Фондацията за устойчиво развитие на Тексел“ („Stichting Duurzaam Texel“) е разработила проект, благодарение на който в крайна сметка може да се предложи устойчиво обновяване на няколко хиляди ваканционни жилища. Фондацията е кооперация от предприемачи и неправителствени организации,

която инициира и стимулира дейности за подпомагане на устойчивото развитие. Тя осъществява дейност в шест основни области, включително устойчиво строителство, и се финансира от: Съвета на Тексел; управата на провинция Северна Холандия; бизнесът в Тексел и редица други инвеститори.

След първоначалното изграждане на много от ваканционните жилища на острова те се използвали предимно през лятото. Днес те се ползват целогодишно и поради това се нуждаят от по-добра изолация, която, освен другите съображения, е от значение за пестенето на енергия. Тъй като разполагаемите парцели за изграждане на нови ваканционни жилища са малко, приблизително половината от съществуващите 3600 вили трябва да се обновят или изградят наново през идното десетилетие.

Като се има предвид ниското ниво на знанията за устойчиво обновяване на ваканционните жилища, както на остров Тексел, така и в други части на континента, „Фондацията за устойчиво развитие на Тексел“ съзря възможност в ЛИДЕР+. Средствата по линия на ЛИДЕР+ ще бъдат използвани за следните цели: финансиране на проучвания в областта на устойчивото обновяване; разпространение на резултатите сред целевата група; както и финансиране на обновяването на едно избрано ваканционно жилище. По този начин ЛИДЕР+ спомага значи-

телно за осъществяване на икономии в енергопотреблението на остров Тексел като същевременно ще осигури по-висококачествена база за настаняване на туристи.

Държава-членка: Нидерландия

Район: Северна Холандия (Noord Holland)

Название на МИГ: Kop van Noord-Holland en Texel

Обща стойност на проекта: 90 200 EUR

ЕС: 27 000 EUR

Други публични средства: 18 000 EUR

Частни средства: 45 200 EUR

Лице за връзка: Ниенке Блоксма,

Фондация за устойчиво развитие на Тексел (Nienke Bloksma, Stichting Duurzaam Texel).

Електронен адрес: info@duurzaamtexel.nl

Интернетстраница: http://www.duurzaamtexel.nl/uk/building_holiday.html

Снимката е предоставена от звеното на нидерландската национална мрежа

Речна екотека: плаващо училище за развитие на селски райони

С този проект, наречен „Ecoteca Fluvial — Vector de Desenvolvimento do Grande Rio do Sul“, по линия на ЛИДЕР+ се финансира придобиването на кораб и преобразуването му в „училище за туризъм“ за осъществяване на разнообразни дейности, свързани с образователните потребности в района на долна Гуадиана.

Тази инициатива е в съзвучие с приоритетите на МИГ, свързани с управлението на природните ресурси в областта. Идеята е да се засили икономическото възстановяване на района чрез развитие на природните и културни ресурси с помощта на „училище за туризъм“.

Организацията, която лансира проекта — „Асоциация за защита на наследството на Мертола“ (Associação de Defesa do Património de Mértola), е определила няколко природни парка и природни резервати, които спомагат за укрепване на регионалната идентичност на проекта и включват: Parque Natural do Vale do Guadiana, Reserva Natural de Castro Marim и Vila Real de Santo António. Проектът може да се разглежда като доста иновативен поради начина, по който се преследва целта да се определят природните и културни ресурси в района, като образователният подход включва различни начини за съхранение на природата. Така се насърчават проучванията, преживяванията, опитът и демонстрациите, свързани с дейности по съхранение на природата, особено тези, които се отнасят до екосистеми в стоящи и течащи води.

Първото пътуване на кораба с име „Сарамуго“ („Saramugo“) (наречен на вид риба, която се среща само по долното течение на Гуадиана) беше реализирано на 1 април 2006 г. от миньорския пристанищен град Помао. Този проект е част от по-голям план за регионално развитие на долината на река Гуадиана.

Снимката е предоставена от звеното на португалската национална мрежа

Държава-членка: Португалия

Район: Алгарве

Название на МИГ: Associação Terras do Baixo Guadiana

Обща стойност на проекта:

156 000 EUR

ЕС: 52 500 EUR

Други публични средства:

22 500 EUR

Частни средства: 81 000 EUR

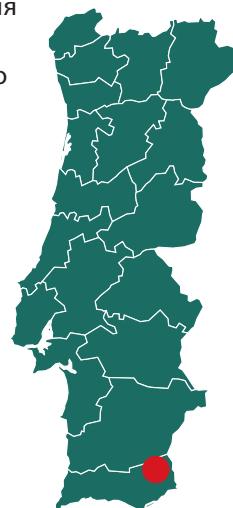
Лице за връзка:

Хорхе Хосе Хорта Ревез

(Jorge José Horta Revez)

Електронен адрес:

geral@atbaixoguadiana.pt

Снимката е предоставена от звеното на португалската национална мрежа

Уеб базиран инструмент за превоз на стоки

Финландия е страна с голяма площ, макар и с не многобройно население. Дългите разстояния, съчетани с непрестанно растящите цени на горивата, създават все по-големи финансови затруднения при транспортирането на стоки, особено сред малките и средни предприятия. На Яри Килма (Jari Kylmä) и приятеля му Ари Таканен (Ari Takanen) хрумнала идеята да създадат интернет страница, която да помага на малки фирми да намерят начини за превоз, товари за обратни курсове или допълнително свободно пространство на вече наети превозни средства.

С малко помощ и съвети от бизнес консултанта към общината, както и от ръководителя на МИГ, идеята била реализирана. Въпреки че сумата, предоставена по линия на „ЛИДЕР+“, не била голяма, тя била от съществено значение. „Не ни се наложи да взимаме никакви заеми от банка — можехме да започнем със собствени средства и с безвъзмездната помощ от ЛИДЕР+.

Проектът „Яметек“ („Jametec“) стартира през 2005 г. и продължава до края на 2006 година. Интернет страницата е вече създадена и функционира, засега бесплатно. „Като че ли в началото бяхме твърде предпазливи и малко известни, но продължаваме да поддържаме интернет страницата бесплатно докато привлечем още малко клиенти, за да покажем, че системата дава резултати. И двамата работим и на други места, извън тази фирма, поне докато се разрасне. Безвъзмездната помощ по линия на ЛИДЕР+ беше използвана за разработката на интернет страницата и за някои малки инвестиции. Разработката на интернет страницата продължава и тя може да стане международна.

Дружествата или физическите лица, които имат нещо за превозване, могат да пуснат безплатно съобщение за своите потребности. Превозвачите могат да търсят информация за подходящи товари, публикувана в интернет страницата, и ако проявят интерес, получават необходимите данни за връзка чрез текстови съобщения на мобилните си телефони. Именно тази услуга се търси все повече и тя ще бъде източник на приходи за дружеството. Сега по-нататъшният успех зависи от популяризирането и доверието, които ще се постигнат чрез целево рекламиране и добра репутация.

формация за подходящи товари, публикувана в интернет страницата, и ако проявят интерес, получават необходимите данни за връзка чрез текстови съобщения на мобилните си телефони. Именно тази услуга се търси все повече и тя ще бъде източник на приходи за дружеството. Сега по-нататъшният успех зависи от популяризирането и доверието, които ще се постигнат чрез целево рекламиране и добра репутация.

Държава-членка: Финландия

Район: Кески-Похянма (Keski-Pohjanmaa)

Название на МИГ: Rieska-Leader ry

Обща стойност на проекта:

51 500 EUR

ЕС: 12 375 EUR

Други публични средства:

12 375 EUR

Частни средства: 26 750 EUR

Лице за връзка:

Яри Килма (Jari Kylmä)

Електронен адрес:

jari.kylma@rahtinetti.fi

Интернет страница: <http://www.rahtinetti.fi/>

Снимката е предоставена от Ерки Хаме (Erkki Häme)

Фирмата за хранителни стоки на Фреди 2006 г. (Freddie's Food Biz 2006)

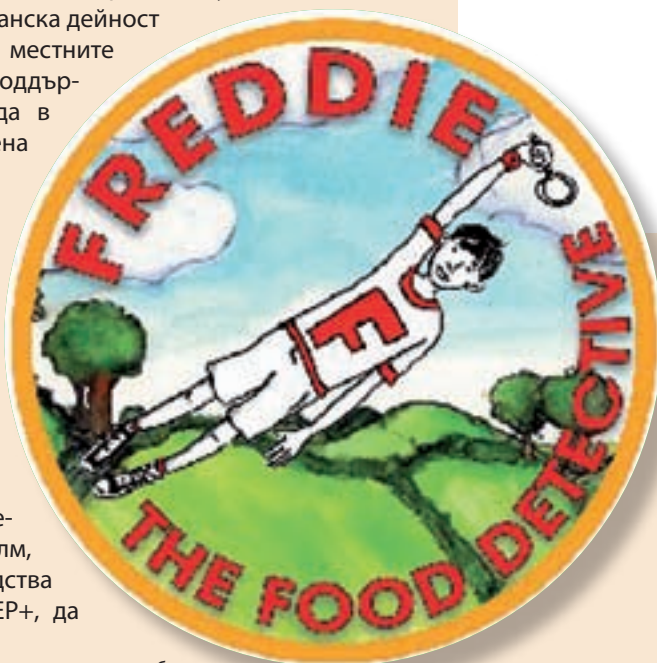

С този транснационален проект са ангажирани две местни инициативни групи по линия на ЛИДЕР+: Blackdown Hills AONB Partnership (Обединеното кралство) и Tipperary Leader Group (Ирландия). Във връзка с проекта са подбрани три основни училища в района на всяка МИГ. В Обединеното кралство проектът продължава вече реализирани дейности за информиране на децата за значението на здравословното хранене и за ролята на местните хранителни стоки в него чрез използване на

героя „Фреди — детективът по храните“. Тази инициатива е популяризирана в 20-те основни училища в района на ЛИДЕР+ в Блекдаун Хилз. В Ирландия проектът се основава на инициативата SCOPE¹, чрез която вече се насърчавали учениците от основните училища да развиват предприемаческа култура и дух от ранна възраст.

Като участници в транснационален проект избраните училища могат не само да ползват опита на всяка МИГ, но и да приемат предизвикателството да създадат малко предприятие за хранителни стоки, ориентирано главно към използването на суровини и хранителни стоки — местно производство. Проектът „Фирмата за хранителни стоки на Фреди“ се отличава от много други проекти в областта на храните по това, че се ръководи от деца — ангажира се творческият им потенциал за развитие, управление и оперативно ръководство на техни собствени фирми за хранителни стоки. В допълнение проектът създава възможност за пряк контакт на децата с местни производители и с местни селскостопански методи, за да могат да вникнат в темата за храните местно производство. Това, на свой ред, стимулира местната стопанска дейност и илюстрира как местните производители поддържат околната среда в определена защитена територия.

Като част от проекта „Фирмата за хранителни стоки на Фреди“ снимачен екип прекара по един ден във всяко от участващите основни училища и беше създаден 20-минутен филм. Намеждението е този филм, създаден със средства по линия на ЛИДЕР+, да

¹ „Създаване и експлоатация на рентабилни предприятия от ученици“.

Държава-членка: Обединеното кралство

Район, област: Югозападна Англия, Девън

Название на водещата МИГ:

Местно партньорство по ЛИДЕР+ на Блекдаун Хилз (Blackdown Hills Rural Partnership Leader+)

Държава-членка: Ирландия

Район, област: Южна и Източна, Типерари

Название на МИГ: Група на Типерари по ЛИДЕР (Tipperary Leader Group)

Обща стойност на проекта: 31 702 EUR

ЕС: 14 266 EUR

Други публични средства: 4 206 EUR

Частни средства: 13 230 EUR

Лице за връзка: Аманда Бини (Amanda Binnie)

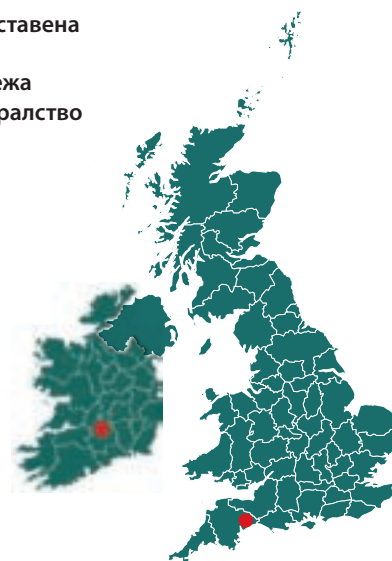
Електронен адрес:

amanda.binnie-foodlinks@hotmail.co.uk

Интернет страница:

www.blackdown-hills.net

Снимката е предоставена от звеното на националната мрежа на Обединеното кралство

се използва като образователен инструмент и вдъхновение за други училища, които да подемат подобни инициативи. Ще бъде изпратен доклад (придружен с копие от филма) на местните органи в системата на образованието.

Специален акцент

Какво означава работата в мрежа за ЛИДЕР — минало, настояще и бъдеще

От Дороти Дугет (Dorothee Duguet), експерт по въпросите на селските райони, сътрудник на Обсерваторията на ЛИДЕР+

Въведение

Работата в мрежа — един от главните аспекти на инициативата ЛИДЕР, е същевременно много сложен въпрос, що се отнася до целите, инструментите, методите на изпълнение, участващите субекти и начините за удовлетворяване на потребностите на бенефициентите. Към момента на изготвяне на настоящия материал текаат активни дискусии за това как трябва да изглежда работата в мрежа в бъдещото развитие на селските райони и дали тя трябва да се измени значително в сравнение с положението по време на ЛИДЕР I, ЛИДЕР II и ЛИДЕР+. Преходът от мрежа, обхващаща предимно участници в ЛИДЕР, към широка и активна мрежа за развитие на селските райони е действително голямо предизвикателство.

В новите държави-членки (ЕС—10) липсата на опит от продължителна работа в мрежа в рамките на ЛИДЕР води до голямо търсене на разяснения за системите, реализирани по време на различните фази на ЛИДЕР. Поуките, извлечени от тези системи, са необходими не само за изграждането и укрепването на съществуващите мрежи в рамките на ЛИДЕР+, но и за планирането на бъдещата мрежа за развитие на селските райони.

Би могло да се предположи, че представителите на държавите-членки от ЕС—15, с техния опит от предишните програми по линия на ЛИДЕР, са по-запознати с темата и имат по-ясна представа кои решения да предпочетат. Въпреки това, както стана ясно на една неофициална среща, проведена в Брюксел през януари 2006 г., повечето представители на ЕС—15 познават предимно собствените си системи, реализирани в тяхната страна, и също имат голямо желание да научат повече за изпитаните практики в други райони, които да им помогнат да определят своето решение за работа в мрежа в бъдещия период на програмиране.

В резултат на това наблюдение Комисията отправи искане към *Contact Point* на Европейската обсерватория ЛИДЕР+ да започне проучване, насочено към първото по рода си събиране на опит във връзка с работата в мрежа и извличане на поуки от миналото по тази специфична тема, изключително с цел подготовка на мрежата на бъдещето.

Основа за проучването на работата в мрежа

Това проучване беше проведено от март до септември 2006 г. и беше организирано в две допълващи се стъпки, като всяка от тях се състоеше от събеседване. За постигане на по-широко разглеждане на темата беше установен контакт с различни групи хора: такива, които са участвали или все още участват в програмата ЛИДЕР, или такива, които са следили нейното развитие, поради което биха могли да предоставят интересен анализ за свършеното във връзка с работата в мрежа. Тези хора включваха: представители на Европейската комисия, управителни органи, звена на национални мрежи, местни инициативни групи, неформални сдружения от МИГ, държавни министерства, райони, сходни на тези, включени в ЛИДЕР и други национални или европейски мрежи, активно ангажирани с темата за развитието на селските райони, и други. Общият брой на различните структури от целия ЕС—25 възлизаше на повече от 130!

Двете стъпки на проучването могат да се обобщят, както следва:

- **Стъпка 1:** Тя обхващаше въвеждането на обща дефиниция на проблемите, на които следва да наблегне един такъв документ за работа в мрежа. Целта беше с помощта на пет много общи въпроса да се определят проблемите, които се считат за съществени по отношение на темата за работата в мрежа и аспектите, за които хората трябва да научат повече, за да подготвят бъдещето. В резултат на тази първа фаза се оформиха някои елементи, сред най-интересните от които беше необходимостта от обща дефиниция на самата фраза „работа в мрежа“, тъй като изглеждаше, че всички я употребяват, но с малки различия в значението.
- **Стъпка 2:** Основен елемент на проучването, тази фаза беше посветена на изучаването на въпроси като: Що е работа в мрежа? Как се прилага тя в рамките на програмата ЛИДЕР? Какво може да се научи от миналия и настоящ опит, за да се подготви бъдещата мрежа за развитие на селските райони?

Втората част беше организирана около седем теми: 1) определяне на понятието за работа в мрежа в рамките на ЛИДЕР и за развитие на селските райони; 2) как са били реализирани мрежите; 3) използваните методи; 4) разработените инструменти; 5) ресурси, необходими за

ефикасна работа в мрежа; 6) поуки, извлечени от опита в миналото; 7) как да се подготвим за бъдещето.

Различните видове мрежи, действащи в рамките на ЛИДЕР

Структурите за работа в мрежа трябва да събират хората, за да могат те да обменят опит и знания, да предоставят информация и да стимулират действията за развитие на селските райони, да намират партньори за изпълнение на проекти и да създават у хората усещането, че са силни, защото са част от по-голямо звено.

В рамките на програмата ЛИДЕР тези мрежи се развиваха с различна степен на активност и формалност, на различни нива и за различни хора:

1. „Официалните“ мрежи от МИГ и участници в ЛИДЕР

В началото националните и европейските звена за работа в мрежа бяха създадени, съгласно европейските актове, като официални структури за работа в мрежа по програмата ЛИДЕР. Беше им възложено да разработят инструменти, които да помогнат на бенефициентите (предимно МИГ) в изпълнението на програмата и да осигурят пряка техническа помощ за МИГ по специални въпроси — например, по проблемите, свързани със сътрудничеството. Техният статус (публични или частни), размер (брой на наетите лица), мисии и начин на функциониране варират значително в зависимост от националните условия и особености (административното и правно положение на ЛИДЕР), както и от избора, направен на национално ниво. Възможно е, например, да съществуват структури на публична основа, както в Ирландия, където звеното на националната мрежа се основава на учебно заведение, или въз основата на частни структури, определени чрез официална тръжна процедура, както е в много други държави-членки. Възможно е да се създадат и консорциуми между публични и частни сектори, както е в Италия. Основната функция на тези звена за работа в мрежа е да осигуряват подкрепа и техническа помощ на местните участници в програмата. Понякога те се наричат помощни звена и не бива да се бъркат с така наречените „неофициални“ мрежи, за които се счита, че са единствените истински инструменти за работа в мрежа, действащи отдолу нагоре.

2. „Неофициалните“ МИГ и „неофициалните“ мрежи на участниците в ЛИДЕР

Сдруженията на местните инициативни групи (МИГ) възникнаха спонтанно на национално и европейско ниво. Тези неправилно наричани „неофициални“ мрежи си имат юридически статус и са организирани в сдружения (организации с нестопанска цел). Те бяха създадени от самите МИГ по линия на ЛИДЕР I и II, след което основаха ELARD, европейското сдружение на МИГ. Тези структури, било то на национално или на европейско ниво, бяха много активни в рамките на ЛИДЕР II като пряко подпомагаха МИГ в ежедневната им работа и, в допълнение, като формулираха общи позиции на МИГ по въпроси от съществено значение за тях (действайки като лобист). Поради въздействието на някои от тези структури, при изпълнението на програмата в някои страни понякога те биваха пряко финансирани със средства по линия на ЛИДЕР (например в Испания и Гърция). Някои от тях бяха значително разширени в рамките на ЛИДЕР+ по отношение на възможността да представляват достатъчен брой МИГ и да намерят мястото си между официалната мрежа и другите мрежи извън ЛИДЕР.

3. Мрежите на управляващите органи

Тази мрежа, първоначално структурирана на базата на „управляващи комитети“, чиито заседания се провеж-

дат два пъти годишно и се организират от Европейската комисия, беше донякъде подсилена чрез неформални срещи и контакти. Потребността да се обсъждат общи въпроси, да се намерят решения на общи проблеми и т.н. доведе до създаването на мрежа, която би могла да изиграе много важна роля във връзка с програми за обмен и схеми за наставничество, които биха могли да се разработят между някои стари и нови държави-членки.

Някои поуки от работата в мрежа в рамките на ЛИДЕР+

Проучването доведе до определянето на някои трудности и слабости, станали причина за лош старт при изпълнение на проекти в рамките на ЛИДЕР, които следва да бъдат взети предвид, за да се постигне:

- навременен старт и процедура за създаване на звена за работа в мрежа на различните нива от началото на програмния период и, при необходимост, въвеждане на конкретни дейности, отговарящи на потребностите по места, т.е.,
 - първо: опознаване на МИГ и на бенефициентите, предоставяне на информация, която може да им помогне в разработката на тяхна собствена стратегия за развитие;
 - второ: подкрепа за изпълнението на стратегията за развитие чрез трансфер на информация от една група към друга, пряко съдействие при наличие на конкретни потребности, например под формата на сътрудничество, тематична техническа помощ и др.;
 - трето: повече информация и знания за постигнатото и подкрепа до самия край на програмата;
- ангажиране на бъдещите потребители в определянето на средството за работа в мрежа;
- разработка на общи инструменти и предоставянето им на различни звена за работа в мрежа, за да могат те впоследствие да ги доразработят в окончателен вид в съответствие със специфичните си потребности. Това би означавало още в самото начало на програмата да са налице някои общи инструменти на европейско равнище, които да позволяват по-добър достъп до цялата съществуваща информация.

Някои елементи, които биха могли да послужат като основа за успешна бъдеща работа в мрежа

Първата поука, която може да се изведе от свършеното по линия на различните програми ЛИДЕР по отношение на работата в мрежа е, че звената за работа в мрежа, независимо от тяхната дейност, трябва да *познават своята аудитория* и целеви групи от обществото. Някои звена са използвали ефективно услугите на външни консултанти за определяне на съществуващите потребности и формулиране на най-добрата стратегия в отговор на тези потребности.

Работата в мрежа е оказала положително въздействие върху участващите в нея. Всъщност, само това привидно простичко твърдение би могло да стимулира участието. Местните инициативни групи с опит в работата в мрежа, за които това е било полезно поради някаква причина, са определено най-добрите посланици на мрежата. Именно представителите на целевите групи от обществото могат да убедят своите колеги, че работата в мрежа може да допринесе за добавяне на стойност, те могат да им внушат, че времето, посветено на работа в мрежа не е загубено време, а е инвестиция в дългосрочен план. А защо да не си представим и система, при която днешните представители на МИГ (или представи-

телите на техните структури за работа в мрежа, свързани с развитието на селските райони) работят в новите звена за работа в мрежа?

Други ключови въпроси са от съществено значение за определянето и реализацията на ефикасна мрежа за развитие на селските райони:

1. **Предварителна информация:** по-специално Европейската комисия трябва да обясни добре какво се очаква официално от дадено звено на мрежа, за да могат държавите-членки да разберат ясно тези задачи и да решат как да ги изпълнят, за да удовлетворят специфичните национални потребности. В допълнение, това предварително разяснение дава възможност на всички партньори в бъдещата мрежа да обменят информация за бъдещите си потребности и възгледи за „идеалната мрежа“, чрез която да се изпълни споменатата задача. Проявяващите интерес кандидати за звено на мрежата могат да предприемат и предварителни стъпки за изграждане на най-подходящите партньорства и екипи за удовлетворяване на потребностите — било то официално или неформално.

2. **Ефективност:** звената на мрежите трябва да покажат на структурите на ЛИДЕР и на субектите, участващи в развитието на селските райони, че си заслужава да се посвети малко време и да се изразходват малко средства, за да се изиграе определена роля в дейностите на мрежите. Звената на мрежите трябва да наблегнат на темите, които се считат за съществени от целевата аудитория и от партньорите в мрежата. Необходим е и достатъчен персонал с подходящи умения и опит, който да координира и управлява звеното на мрежата и неговите задачи.

Необходимо е да се поддържат чести и преки контакти между работещите в мрежа звена и субектите, участващи в развитието на селските райони: звеното, координиращо мрежата, трябва да бъде „леснодостъпно“. Въпреки че това може да се постигне сравнително лесно на регионално ниво, или в по-малките страни, то се превръща в предизвикателство за националните и, в още по-голяма степен, за европейските мрежи, които обикновено са доста отдалечени от местното ниво. Този пряк контакт е и средство за генериране на идеи за инструменти, които са най-подходящи за целевата аудитория, тъй като това е начин да се разберат по-добре нейните потребности.

3. **Добра степен на активност:** Предварителната и непрекъснатата активност е важна за целевата аудитория, а и като средство за поддържане на ангажираността на националните и европейски мрежи (представители на структурите, вземащи решения, професионалисти, МИГ, структури за местно развитие...). Всички партньори трябва да бъдат активно ангажирани и да участват по осезаем начин на своето ниво (например, чрез осъществяване на действия на местно равнище или чрез предлагане на конструктивни идеи на управляващите комитети). Следва да се прилагат всички възможни средства, за да се избягват „спящите“ партньори или участници.

4. **Координация:** От съществено значение е добрата координация, както в рамките на мрежата, така и с външните партньори, и по-специално с вземащите решения субекти (като с най-висок приоритет се ползват Комисията и управляващите органи). За тази координация са

необходими усилия и комуникация между активизиращите структури, действащи на различни нива в мрежата, добро делегиране на правомощия и гъвкави графици (като се избягва прекалено големия брой едновременни искания за проучвания и мероприятия). Дадена структура на европейско, национално и/или регионално равнище би трябвало да има координираща и направляваща роля, както и определена степен на правомощия, за да играе ролята на арбитър между участниците в мрежата. Необходими са и добра комуникация и сътрудничество между различните органи (управляващ орган и звено на мрежата), както и дългосрочно планиране. Един годишен план за работа би бил полезен, особено за по-големите дейности, за които се изисква значителна организация и външно участие.

Заклучения

Винаги се подчертава ефективността на инструмента за работа в мрежа, реализиран по линия на ЛИДЕР, по-специално по отношение на организационните умения, качеството на работата, мероприятията, предоставяната подкрепа, динамиката и гъвкавостта, дружелюбното отношение и др. Въпреки това продължават да съществуват някои съществени слабости, които би трябвало да се преодолеят в бъдеще. Най-важните сред тях бяха: много късният старт — понякога на национално, но предимно на европейско ниво; зависимостта на мрежата от пълното участие на МИГ, за които предоставствата на мрежата понякога не са ясни; „екипите“, които понякога са твърде ограничени; реалната и решаваща трудност да се постигне отваряне към света извън ЛИДЕР; ограничените възможности за еволюция или иновативност на едно звено за работа в мрежа, определено чрез строга публична тръжна процедура, обхващаща цял програмен период и др.

Някои първоначални предложения, които могат да доведат до основни решения на някои от главните предизвикателства, пред които е изправена бъдещата мрежа за развитие на селските райони, могат да бъдат обобщени с няколко думи:

- да се започне навреме;
- да се придвижва „стъпка по стъпка“;
- да се заделят достатъчно ресурси (както за звената за работа в мрежа, така и за осигуряване на добро участие на субектите, ангажирани в развитието на селските райони);
- да се откликва винаги подобаващо на потребностите на участващите субекти от селските райони;
- да се планира предварително добре обмислено **определение на различните роли** и задачи на всяко ниво и да се осигури много добра координация с тясно сътрудничество, както хоризонтално, така и вертикално.

Документът, на който се основава настоящата статия, може да се намери в библиотечната рубрика на интернет страницата на ЛИДЕР+, както следва: http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/library/methodology/lpdocuments_en.htm

Работата в тази насока продължава и достъп до нея ще бъде осигурен чрез рубриката „Библиотека“ (Library) на интернет страницата на ЛИДЕР+.

ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ДАНИЯ

Анкета с цел оценка

Този проект по линия на ЛИДЕР+ включва участието на местни деца в оценката на нови методи за промяна на местно ниво и представлява иновативен подход, който може действително да се окаже ключът към бъдещето.

Материалът се основава на статия от Карстен Йенсен (Karsten Jensen), ръководител на МИГ в Южен Ютланд, Дания

Въведение

След като всички признаваме, че бъдещето принадлежи на децата, защо не можем по-често да признаваме и че е възможно децата да държат ключа към бъдещето? Това беше въпросът, който си зададе тази датска МИГ при обмислянето на проект за включване на местните деца в развитието на селските райони. Децата разполагат с много ресурси, които могат да бъдат използвани по нови и вдъхновяващи начини и които могат да вдъхнат нов живот на селските райони, в които те живеят. Следователно, предизвикателството е да се използва този „природен ресурс“ в контекста на програмата ЛИДЕР+ като се използва подход, свързан с нови начини на развитие, които могат да доведат до промени на местно ниво.

Методът ЛИДЕР+ разкрива уникален начин за осъществяване на промени на местно ниво. Ако се вгледаме в конкретните методи, използвани на проектно ниво в рамките на програмата ЛИДЕР+, ще установим, че има много интересни инициативи. В настоящата статия „методът на анкета с цел оценка“ ще бъде представен като пример и използването му ще бъде описано във връзка с един проект за местно развитие, при който местното основно училище става инициатор на такъв процес. Вероятно „методът на анкета с цел оценка“ е само един от множеството методи, които могат да се използват за осъществяване на такива промени на местно ниво. Но първият скромнен опит от прилагането на този метод в няколко проекта в рамките на ЛИДЕР+, включващи основни училища от Южен Ютланд, е много положителен.

За метода

„Анкетата с цел оценка“ е начин да се вдъхне нов живот на селските райони чрез разглеждането им в различна светлина. Съществува тенденция да се набляга твърде много на факторите, които правят живота в селските райони труден и възпрепятстват тяхното развитие. Поради това има тенденция да се обръща внимание главно на избягването на проблеми и в по-малка степен на осъществяването на промените, на които искаме да бъдем свидетели в нашите селски райони. Въпреки че това

може да звучи просто, то има революционен характер в едно общество, в което на развитието и промяната обикновено се гледа по същия начин, както на разрешаването на проблеми.

Предлагане на интересна идея

Целта на „метода на анкета с цел оценка“ е да се демонстрира, че действително можем да променяме бъдещото развитие като задаваме правилните въпроси. Той се основава на допускането, че всичко дава по-добри резултати, когато членовете на обществото — отделните хора, заинтересованите лица и местните предприятия, са ценени и уважавани заради онова, което вършат. Така методът акцентира върху ресурсите и другарските взаимоотношения, които съществуват на местно ниво.

Въпреки че много от местните ресурси са известни още преди прилагането на метода, възможно е да се появят и нови такива. Това се дължи в немалка степен на метода, който се основава на широкото участие на отделни хора, местни сдружения, органи на властта, частни фирми и др., на някои от които може би не винаги е оказвано достатъчно внимание при разглеждане на възможностите за местно развитие. Това е особено валидно, когато на децата се гледа като на ресурс и се обмислят възможностите те да действат като фактори

Необходимо е да се набляга повече на работата в екип

на промяната. Фактът, че децата могат да бъдат активни фактори на промяната, прибавя цяло ново измерение. Например, когато се обяснява на деца идеята „как трябва да изглежда бъдещето на дадено село“, възниква нов аспект, свързан с отговорността на възрастните, когато отговарят на този въпрос.

Следователно, разговорите са важен елемент в този процес, тъй като създават условия да се разберат и оценят различни възгледи на местното общество. Това разнообразие осигурява възможности, които могат да се отразят в конкретни планове за промени и действия чрез събеседване, което е и целта на „метода на анкета с цел оценка“, който може да се обобщи по следния начин:

- подбор на тема за обсъждане;
- разглеждане на най-добрата практика от миналото и представянето ѝ чрез обсъждане под формата на събеседвания;
- изграждане на въображаем образ на бъдещето чрез диалози и събеседвания; и
- набелязване на идеи и на необходими действия за постигане на определените цели.

За конкретен проект по линия на ЛИДЕР+

Методът беше изпитан няколкократно в района на Южен Ютланд, където се прилагаше ЛИДЕР+. Конкретните действия включваха, освен всичко друго, срещи с граждани и семинари, по време на които методът беше представян и изпитван. Досега методът е използван в три проекта с участието на редица активни субекти от селските райони, включително местни органи на властта и физически лица.

Един такъв проект беше реализиран в свободното основно училище „Брьонс Рейсби“ (Broens Rejsby Free Primary School), разположено в община Скербек (Skaerbaek) в Южен Ютланд, през учебната 2004/2005 година. На училището беше отпусната безвъзмездна помощ в размер на 17 600 евро по ЛИДЕР+ (като в тази връзка беше предоставено насрещно финансиране от датски публични фондове) за стартиране на проект за местно развитие. Средствата бяха изразходвани за курсове за обучение на участниците (учител, училищното настоятелство и учениците) по „метода на анкета с цел оценка“, за различни информационни/документационни материали, както и за консултант, който да следи и осигурява помощ по проекта. Целта беше да се постави началото на процес на местно развитие, който, поради участието на децата, наблегна на следните въпроси:

„Каква е най-голямата полза от училището за местната общност?“ и „Каква е най-голямата полза от местната общност за училището?“

Акцентираще се върху добрите истории и преживявания, които се ценят в местното общество и които могат да се отнесат към връзката между училището като институция, място за събиране и място за обучение, от една страна, и местното общество, от друга страна. Проектът трябваше да включва поредица от презентации, по време на които децата щяха да научат какви положително заредени разкази, преживявания и идеи съществуват на местно ниво. Впоследствие децата трябваше да представят своите резултати на местен семинар, с цел да се установи обща отправна точка за децата и възрастните за споделяне на общо виждане за градивно сътрудничество между училището и местната общност.

Етапи на проекта

Изложената по-горе процедура беше осъществена в сътрудничество с професионален консултант, който проследи целия процес, разделен на седем добре определени стъпки:

- първо, учителите и учениците усвояват метода и способите за неговото реализиране, като важен елемент е да могат да задават правилния тип въпроси и да структурират събеседването;
- след това децата подбират лицата, с които искат да проведат събеседване и се споразумяват за темата на събеседването;
- на следващо място учителите изготвят наръчник за събеседването с въпросите, по които е постигнато споразумение (въз основа на предложенията от страна на децата и на училищното настоятелство);
- децата се свързват с лицата, подбрани за участие в събеседване и насрочват срещи. Самите деца формират малки групи на одобрените за срещите места;
- децата и учителите заедно определят приоритетите относно най-интересните истории;
- тълкуване от страна на учениците на онова, което са научили от своите събеседвания: под формата на игра или пиеса, песен, видео филм, а за най-малките деца — под формата на рисунки, картички и географски карти;
- седмата стъпка беше да се представят интерпретациите на децата на местен селски семинар. Децата

Деца представят своите открития на семинара в селото

участваха в сценични изяви и демонстрираха идеите си през целия ден. В края на деня възрастните бяха поканени да работят с представените идеи. След това резултатите бяха изложени в писмен вид и представени на представители на селото, които можеха да добавят и свои коментари и идеи за това как може да се развива селото в бъдеще като се вземат предвид желанията на всички.

Първи резултати

Въз основа на описаните по-горе презентации на децата възрастните обсъдиха каква трябва да бъде следващата стъпка. В резултат на това се стигна до множество различни изводи за това как да се засили активността на местните хора, работещи в училищата; да се постига по-добра информираност за местния селски живот; да се включат дейности за всички възрасти; да се привлекат повече хора в района и т.н.. За да се съберат повече конкретни идеи и да се определят приоритетите, беше решено като първа стъпка да се въведе „селски дневник“. Дневникът обиколи селото като всички местни сдружения можеха да споделят в него мненията си по различните идеи. Това доведе до изготвянето на план за мобилизиране на местните ресурси за постигане на благоденствие, в който бяха очертани приоритетите и който включваше някои интересни дейности. Една от тях беше план за честване на съществуващите местни ресурси. Това беше направено чрез свързване на всички различни сдружения и групи по интереси с боядисана в червено линия. По този начин посетителите на селото можеха да следват линията и да посещават различните местни сдружения и главни участници в проекта.

След приключването на този проект някои от участниците в него се включиха в друг проект, финансиран по линия на ЛИДЕР+, в рамките на който беше проведен курс за „обучение на обучаващи“ по „метода на анкетирането с цел оценка за развитие на селските райони“. През август 2006 г. беше организирано мероприятие, на което беше показана маркирана в червено 17-километрова линия, посочваща пътя към местните сдружения, които представиха най-интересните истории и анекдоти, свързани с тяхната работа. Впоследствие на тази основа беше проведено допълнително „анкетиране с цел оценка“!

Проектът, който приключи наскоро, също беше посрещнат с много голям ентузиазъм, особено от децата, които участваха в него.

Анкета с цел оценка

Държава-членка: Дания
Район, област: Южен Ютланд
Название на МИГ: Sønderjylland

Население: 57 000
Територия: 1850 км²
Обща стойност на проекта: 35 200 евро
ЕС: 17 600 EUR
Други публични средства: 17 600 EUR
Срок на проекта: 8.2004 г.—10.2005 г.

Име на лицето за връзка: Карстен Х. Йенсен (Karsten H. Jensen)
Адрес: Kongevej 57, DK-6270 Tønder, Denmark
Телефон: + (45) 20 42 19 89
Електронен адрес: karsten@leadersja.dk
Интернет страница: www.leadersja.dk
http://www.leadersja.dk/subhtml/lokaludv_boern.pdf

Снимките се предоставени от звеното на датската национална мрежа

Игралният кът в La Casita стимулира с цветовете си

ИСПАНИЯ

Център за детско развитие: занималня с играчки и игри

ЛИДЕР+ предоставя финансиране за оборудване на специализиран център за полагане на грижи за деца, което повишава качеството на живот на неговите бенефициенти.

Материалът се основава на статия от Патришиа Сан Сегундо (Patricia San Segundo) от звеното на испанската национална мрежа, ЛИДЕР+, Испания

Въведение

Каспе е община с население около 8000 жители, разположена в област, известна като „Мар де Арагон“ (Mar de Aragón). В района съществува добър баланс между различните отрасли: земеделие, животновъдство, малки и средни предприятия, услуги и зараждащ се туристически сектор. Това е и общината с най-високата раждаемост, което донякъде се дължи на живеещите там имигранти.

Когато на Ирене Оро Валес ѝ хрумва идеята за създаване на център за детско развитие, в Каспе вече съществуват: общински център, ориентиран изключително към пълнолетни лица; общинска ясла и занималня с играчки, предназначена за игра. Нейният проект, обаче, доведе до създаването на специализиран център за деца със затруднения, въпреки че той предлага и други услуги за деца, които нямат специални потребности.

През 2002 г. И. Оро Валес и съпругът ѝ закупуват парцел земя в Каспе, където построяват двуетажна къща. Горният етаж е уреден като нормална еднофамилна къща, а на приземния се помещава Центърът за детско развитие, който отвори врати на 15 март 2003 г.

Тя обяснява откъде е дошло името на центъра: „Бях в Барселона, където участвах в едно обучение на тема „Ме-

тодът Кадемете“ (Cedemete Method) за диагностициране и лечение на деца с проблеми и там, когато споменах за идеята на моя проект някой ми каза: „но тук, в Барселона имаме такъв център, наречен „La Casita“. От този момент знаех какво ще бъде наименованието му“.

Полагане на грижи за част от местното население

„Възнамерявах да стана медицинска сестра“, признава И. Оро Валес, младата бизнес дама, на която се дължи практическата реализация на „Ла Касита“ — центъра за хармонично детско развитие в община Каспе, Сарагоса.

Но професионалната ѝ ориентация се променила в резултат от работата ѝ с хора с увреждания като доброволка в местността Алканиц (Alcañiz). Вследствие на това тя предприема проучвания в областта на специалното обучение за лица с умствени увреждания, съчетани с различни обучения, свързани с тяхното лекуване, включително детски масаж.

След приключване на обучението си, тя започва да работи в Сарагоса в различни трудови центрове за пъл-

нолетни лица с умствени увреждания, като същевременно предоставя персонални грижи на деца със специални потребности в собствените им домове. И едва когато съпругът ѝ си намерил работа в родния ѝ град Каспе, тя също започнала да си търси работа там.

Предоставяне на специализирано обслужване ...

„Ла Касита“ предлага процедури и лечение на деца със специални потребности, но същевременно служи и като занималня, оборудвана с играчки и игри, която може да се ползва от всяко друго дете. Работното му време е по-гъвкаво от това на общинската занималня и предлага услугата „временно гледане на деца“, което означава водене на някои деца на училище сутрин и след това връщането им в „Ла Касита“, където те могат да прекарват повече време заедно.

Децата, които посещават центъра, са обикновено на възраст над 3 години, поради което не могат да посещават яслата. Тази година (2006 г.) в него са обхванати 11 деца на целодневен режим на възраст между 18 месеца и 7 години. Осем от тях посещават центъра заради услугите, които се предоставят в занималнята, две от останалите три деца са недоносени и имат различни проблеми, а третото е хипотонично, т.е. има слабо развит контрол на мускулите.

... целогодишно

По време на празници и в почивните дни ние сме много заети в „Ла Касита“. Обикновено се организират празненства за рождени дни на деца на възраст до 12 години, а съществува и възможност за деца със или без специални потребности да пребивават в центъра от събота сутрин до неделя следобед. За да може да осъществява всички тези дейности, Ирене ползва услугите на специалист от местна детска градина.

Ирене Оро Валес е от онези хора, които са заредени с огромна енергия и непрестанно генерират нови идеи за допълнителни дейности, които могат да се осъществяват в „Ла Касита“. По изключение една от тези идеи така и не се е реализирала поради липса на интерес от страна на потенциалните потребители. Идеята била да се организира курс за деца с умствени и физически увреждания, на възраст под три години, тъй като подобен курс за по-големи деца вече бил организиран в местния спортен център. В друг момент тя организирала „курс по бебешки масаж“ за родители, който се надява да повтори в бъдеще, но с по-голяма разгласа.

При всяка възможност тя организира екскурзии извън Каспе с по-големите деца. Така например, минала-

та година отишли на увеселителен парк в Сарагоса. По време на ваканцията се провеждат дейности през целия ден, включително различни семинари около кухненската маса на центъра, сред които занаяти, игри на маса и „кухненски игри без готвене“. Има и увеселения за всички деца, организирани по специални поводи, като карнавали или празнуване на Коледа.

С помощ от ЛИДЕР+

Оборудването на центъра (чийто проект и украса били вдъхновени от Ирене) и много от игрите и играчките са финансирани по линия на ЛИДЕР+. „Онова, което децата харесват най-много, когато влязат, е пода и „басейна от топки“, обяснява Ирене. „Всички те казват, че искат да празнуват рождения си ден тук и когато настъпи моментът всичко да се подреди на мястото си, някои от децата се разстройват и казват, че не искат да си ходят у дома“.

Ирене Оро Валес не съжелява, че трябва да полага значителни усилия във връзка с работата си по проекта и винаги, когато може, вдъхновява други да направят нещо подобно. Така, например, тя представила работата си в Барбастро, разположен наблизо град, по време на празнуването на деня на жените в бизнеса. Събитието било организирано съвместно от Градския съвет, Центъра за развитие на Сомонтано и Регионалната управа на Сомонтано.

Център за детско развитие

Държава-членка: Испания

Район, област: Арагон

Название на МИГ: Cedemar, Centro para el desarrollo de las Comarcas del Mar de Aragón

Население: 22 216

Територия: 1988 км²

Обща стойност на проекта: 26 830 EUR

ЕС: 4 025 EUR

Други публични средства: 4 025 EUR

Частни средства: 18 780 EUR

Срок на проекта: 12.2002 г.—9.2003 г.

Име на лицето за връзка: Ирене Оро Валес
(Irene Oró Valles)

Адрес: C/.Diputación, 7, E-50700 Caspe (Zaragoza)

Телефон: + (34) 976 63 30 64

Електронен адрес: lacasitairene@yahoo.es

Снимките са предоставени от звеното на испанската национална мрежа

ДОБАВЯНЕ НА СТОЙНОСТ КЪМ МЕСТНИТЕ ПРОДУКТИ

За промоция в местен супермаркет...

ШВЕЦИЯ

Готланд, „островът на храните“: работа в мрежа с цел реклама

Когато създаването на успешна регионална марка зависи не само от това да имаш подходящи продукти, но и от подходящата мрежа за маркетингова подкрепа.

Въведение

Този проект по линия на ЛИДЕР+ спомогна за създаването на дружество, което да извършва продажби от името на производителите на хранителни стоки на острова (Säljbolag för livsmedelsproducenter) и разкри нови възможности в континенталната част на Швеция. Това е проект за работа в мрежа, управляван от „Матон Готланд“ („Matön Gotland“) (Готланд, „островът на храните“), който беше избран през 2005 г. от МИГ на Готланд по ЛИДЕР+ като най-добрият проект на острова.

„Матон Готланд“ и дистрибуторът му на дребно имат изключително добри резултати и ни дадоха възможност да си имаме традиционна ферма, да обработваме продуктите си сами и да излизаме на съвършено нови пазари. ЛИДЕР+ ни предостави уникална възможност, която се опитваме да използваме и да развиваме по възможно най-добрия начин“, казва ръководителят на проекта Од Норман във фермата Еймунд (Ejmund) в общината Рома в Централен Готланд.

На населението на Готланд открай време му се е налагало да търси нови начини да си изкарва прехраната и то винаги търси нови пазари за продуктите си като се стре-

ми да намери специална ниша, за да се диференцира от продуктите, предлагани от други райони.

Мрежовият подход към търговията на дребно

„Матон Готланд“ е проект, в рамките на който си сътрудничат седем местни производители на хранителни стоки. Мрежата участва в няколко дейности, предназначени за подобряване на познанията за пазара и на качеството и продажбите на местните хранителни продукти. Тя получава подкрепа от различни местни и регионални органи, включително ЛИДЕР+ Готланд. Един от проектите за развитие, управляван от мрежата „Матон Готланд“, беше създаването на това съвместно търговско дружество за осъществяване на маркетингова дейност, ориентирана към стокхолмския пазар и туристите в Готланд. Този проект е получил финансиране от ЛИДЕР+ Готланд. 50 % от финансирането е заделено за заплата на един търговец, за пласиране на всички продукти на мрежата в района на Стокхолм. Останалите 50 % са използвани за целите на търговията на дребно (изложения на хранителни стоки) на територията на главното пристанище Висби (Готланд) през лятото на 2005 г. и за съвместен летен селскостопански магазин по време на туристическия сезон

... понякога помага и песен

през 2006 година. Тази дейност определено допринесе за успеха на „Матон Готланд“ и на седемте предприятия, членувачи в него. „Мисля, че сме удвоили оборота си в срока на изпълнение на проекта и дори наехме още един човек. По същия начин стоят нещата и при другите шест участващи предприятия“, казва радостният и много доволен Од Норман.

Тайната на успеха

Голяма част от успеха на проекта се дължи на способността на всеки от седемте партньора да работи в мрежа с останалите и на способността на МИГ да помогне на тези дребни производители да достигнат до по-големи пазари, като Стокхолм. Седемте производители на хранителни стоки, чиито видове продукти се различават помежду си, са създали кооперация, организация за търговия на дребно и общ канал за дистрибуция. Дружеството за търговия на дребно извършва разгласа за установяване на сътрудничество с магазини и вериги от търговски обекти за бакалски стоки в района около Стокхолм и около езерото Маларен (Mälaren). Осъществяват се демонстрации и маркетингови дейности както в магазините, така и от самите производители. Така се създават лични контакти между потребителя и производителя, в резултат на което вече около 30 нови магазина започнаха да продават готландската гама от хранителни продукти.

Създаване на марка със своя собствена специална история

„Ние даваме възможност на клиента действително да се срещне директно с хлебаря, рибаря и земеделския производител в бакалията — така можем да продаваме нашите продукти „опаковани в история“. Много е важно да говорите за собствената си история и за продукта, който

продавате. Това създава прозрачност, проследяемост и сигурност за клиента, което много се цени“, обяснява Од Норман.

„Матон Готланд“ се състои от предприятията и производителите на хранителни стоки, които предлагат продуктите на острова: месо от фермата „Еймунд“ (Ejmund); пекарната „Ескелунд“ (Eskelund); фермата „Уидегрен“ (Widegren); предприятието за пушени храни „Катхамарсвик“ (Katthammarsvik); месарницата „Гуте“ (Gute); сирене от фермата „Стафва“ (Stafva); и „Свегро Готланд“ (Swegro Gotland).

„Нашата амбиция е да постигнем като цяло изключително високо качество на нашите продукти. Подбираме най-добрите суровини от най-добрите ферми в Готланд. Зеленчуци, които растат на плодородната почва на Готланд и животни, които се отглеждат по естествен начин, с много любов и грижи“, продължава Од.

Селскостопанската продукция на Готланд никога не е била толкова популярна. Почти всяка седмица по местното радио и националните медии се говори нещо за трюфели, месо, зеленчуци и други хранителни стоки, обработени в Готланд. „Матон Готланд“ също предлага на медиите информация за журналистически материали за членувачите в организацията дружества — например за това как работят те, как разработват своите продукти и т.н., което е добра реклама не само за производителите и за техните продукти, но и за целия остров.

Малък мащаб и производство в близост до потребителя

Срокът за изпълнение на първоначалния проект е две години и сега (2006 г.) тече втората му година. Тъй като много шведи имат положителни асоциации, свързани с Готланд, поради нивото на летния туризъм, маркетингът на местните продукти, произведени в малък мащаб, с известен произход, определено помага за осигуряване на потенциалната клиентела, която се увеличава десетократно през лятото. Климатичните условия в Готланд са обикновено най-добрите в страната и островът се радва на повече часове слънце годишно, отколкото Майорка!

Природата и културата на Готланд играят важна роля в стратегията на региона. Популярна е фразата, че „когато си в Готланд, сякаш си в чужбина без да напускаш Швеция“. Това е причината, поради която названието „Готланд“ се използва като обща марка заедно със силно въздействащите собствени марки на предприятията. „Матон Готланд“ създава първокласна марка паралелно със собствените фирмени марки на веригите за хранителни стоки и водещите субекти на пазарите за различни продукти.

Хранителната промишленост е важна част от туризма на острова

За да постигне още по-голямо въздействие, „Матон Готланд“ си сътрудничи с организациите от туристическия сектор, тъй като хранителната промишленост е важна част от посещенията на острова. Съчетанието от „храна и преживявания“ е концепция с нарастващо значение, която беше възприета дори от шведското правителство, което признава, че „има потенциал за развитие в едно силно сътрудничество между местните и регионални сектори на хранителните стоки и туризма.“

Сред хранителните стоки от Готланд се предлагат много деликатеси, те осигуряват на туриста кулинарно преживяване, основащо се на качество, знания и грижи, като случаят с областта Тоскана в Италия се дава като пример за „кулинарен туризъм“.

Животните се отглеждат по естествен начин

Подкрепата на Готланд от ЛИДЕР+ е безценна
 Най-важната стопанска дейност в Готланд се осъществява от отрасъла за преработка на храни и от туризма. През последните години общината на Готланд, островите по цел № 2 на структурните фондове и „Бизнес партньори АЛМИ“ (ALMI Business Partners) обединиха силите си. В резултат на общата им работа и трансфера на технологии бяха подобрени маркетинговите умения и бяха създадени мрежи между фирми от една и съща сфера. Всичко това създаде стабилна база за разширяването на малките предприятия на острова, а проектът за работа в мрежа „Матон Готланд“ е един от многото успехи на острова.

„Разбира се, ние отделяме много време и влагаме много средства от нашите дружества в проекта „Матон Готланд“, но без подкрепата на структури като ЛИДЕР+ Готланд никога не бихме могли да работим по този начин или да постигнем това, което направихме до сега. Друг положителен аспект на проекта ЛИДЕР+ е неговата яснота и лишен от усложнения характер, както и почти пълната липса на бюрокрация в сравнение с много други форми на финансова помощ, а това е нещо, което ние, в частния сектор, ценим. Това обаче не означава, че не сме обект на мониторинг. Разбира се, ЛИДЕР+ Готланд следи нашия проект и проверява нашата работа, а това е и от полза за всички нас. Осъществяваме този проект в сътрудничество с „Бизнес партньори АЛМИ“, която също ни подкрепя по множество начини. Методът и начинът на работа, който използваме, биха могли да се предадат лесно и да се използват при други видове стопански организации или райони. С радост бихме помогнали за такъв трансфер“, заключава Од Норман.

Матон Готланд

Държава-членка: Швеция

Район, област: Готланд

Название на МИГ: Leader+ Gotland

Население: 57 300

Територия: 3 140 км²

Обща стойност на проекта:

297 826 EUR

ЕС: 59 565 EUR

Други публични средства:

89 348 EUR

Частни средства:

148 913 EUR

Име на лицето за връзка: Од Норман

Адрес: Ejmunds Gård,

S-620 23 Romakloster

Телефон: +(46 706) 735 401

Факс: +(46 498) 505 03

Електронен адрес: info@ejmunds.se

Интернет страница: www.matongotland.se

www.godagotland.se

Снимката е предоставена от звеното на шведската национална мрежа

ИРЛАНДИЯ

„Фермите Гленбароу“: добавяне на стойност чрез създаване и налагане на марка

Проект, който подчертава ролята на този МИГ по линия на ЛИДЕР+ за подпомагане на разработката на качествен продукт със силна регионална идентичност.

Въведение

Графство Лаоис (Laois) е разположено в централната част на Ирландия и заема площ от почти 172 000 хектара. Около 70 % от неговото население живее в селски райони и на селското стопанство се падат 20 % от основните източници на доходи. Средният размер на едно земеделско стопанство е 30 хектара, а общият им брой е 3000.

В рамките на инициативата ЛИДЕР+ Местната икономическа група — Дружество за развитие на селските райони в Лаоис по ЛИДЕР (LEADER Rural Development Company) (ЛИДЕР Лаоис) — избрало темата „Добавяне на стойност към местните продукти“. Дружеството вече било работило много със земеделските производители с ниски доходи по линия на ЛИДЕР II във връзка с: развитието на стопанската им дейност и на бизнес уменията им с цел повишаване на доходите от техните ферми и проучване на стратегии, които биха осигурили дългосрочна жизнеспособност на техните източници на средства за препитание. Дружеството било осъществило и голямо проучване по линия на ЛИДЕР II за възможностите за разработка на регионална марка. След събеседвания с доставчици, търговци на дребно и потребители ЛИДЕР Лаоис стигнало до заключението, че има потенциал за надграждане над чувството за лоялност, което хората от Лаоис изпитвали към своя край, чрез разработката на пазарна ниша за висококачествена селскостопанска продукция от местни суровини и с местна преработка.

Създаване на регионалната марка

При утвърждаването на регионална марка възникнали редица предизвикателства, включително разработката на организационна структура, която да надзирава развитието на марката. Тъй като марката би наблегнала на висококачествената продукция, осигуряването на качеството, безопасността и проследяемостта, то стандартите и процедурите биха били много важни. Необходимо било, също така, местните производители на хранителни стоки да бъдат запознати с всичко това, да се стимулират по силните връзки между тях и производителите, както и да се разработят маркетингови инициативи.

Първата стъпка, която ЛИДЕР Лаоис трябвало да предприеме, била да се обърне към местен преработвател на месо и да предложи да се създаде регионална марка, която да включва първокачествен продукт. На преработвателя се гарантирало високо качество на суровината срещу споразумения за определени цени за доставчиците. Местният продукт, на свой ред, трябвало да получи цена за първокласно качество в Лаоис. След провеждане на преговори месопреработвателят дал принципното си съгласие за сключване на договор с местните селскостопански производители, чрез който да се гарантират качеството и цената.

Активизиране и изграждане на капацитет...

Въоръжен с това споразумение, ЛИДЕР Лаоис вече можеше да се заеме със задачата да активизира и изгражда

капацитета на доставчиците. Организиран бяха редица публични събрания, за да се разясни на местните селскостопански производители как схемата ще „добави стойност“ към тяхната продукция. Проявен беше значителен интерес към схемата и голям брой фермери се включиха в нея.

На този етап МИГ обсъди въпроса за създаване на структури, чрез които може да се разработи регионална марка. Групата се обърна към Ирландското общество на кооперациите (Irish Co-operative Organisation Society) за помощ при създаването на кооперативна структура, която да се притежава, управлява и експлоатира от местните фермери: тази кооперация беше наречена „Ферми Гленбароу“. След това ЛИДЕР Лаоис се свърза с Teagasc (национален орган, предоставящ изследователски и консултантски услуги и провеждащ обучения в аграрно-хранителния сектор) и успя да ангажира неговия изпълнителен директор да участва в управителния съвет на „Ферми Гленбароу“.

Тъй като управлението на тяхна собствена кооперация беше нещо ново за участващите фермери, персоналът на ЛИДЕР работеше в тясна връзка с тях, за да им осигури необходимото обучение, за да улесни развитието на кооперативната структура, и да изгради капацитетът на групата да управлява собствените си дела.

...и гарантиране на качеството

При наличието на принципно споразумение и изградена организационна структура, в центъра на вниманието попадна осигуряването на качеството. Трябваше да се определят стандарти, необходими бяха и системи за обучение и проверка, за да се гарантира, че тези стандарти се съблюдават. Съвместно с Teagasc „Ферми Гленбароу“ разработи програма за обучение на селскостопански производители в областта на осигуряването на качеството. Създадени бяха и системи за проверка на място, които включват посещения във фермите от страна на Teagasc и преработвателя на храни. Всички тези инициативи означават, че както на преработвателното дружество, така и на потребителя се осигурява първокачествен продукт с името „Ферми Гленбароу“.

Необходимо беше и непрекъснато повишаване на качеството на продукта. В тази връзка „Ферми Гленбароу“ организира и посещения на фермери във фабрики. Друга инициатива включва обиколки на ферми, които се използ-

Марката „Гленбароу“ е представена официално ...

... и получава печата на одобрението

ват, за да се демонстрират примери на най-добра практика и да се осигури форум за обсъждане на въпросите на качеството. За да гарантира непрестанно усъвършенстване на продукта, „Ферми Гленбароу“ работят съвместно с местните пазари на добитък, за да организират продажбата на специални породи, подходящи за висококачествените продукти на „Ферми Гленбароу“.

Съвместна работа и поддръжане на доверието

ЛИДЕР Лаоис посвети значителни усилия на изграждането на взаимоотношения между селскостопанските производители и преработвателите. В миналото такива взаимоотношения се създаваха трудно, като степента на доверието на всяка от страните беше ниска. За да се постигне успех в създаването на регионална марка, беше необходим дух на партньорство между различните участници. С разгръщането на проекта ЛИДЕР Лаоис улесняваше изграждането на това партньорство.

Разработката на съвместна маркетингова инициатива за продуктите беше от решаващо значение за успешното стартиране на продукта. ЛИДЕР Лаоис предостави безвъзмездна помощ в размер на 20 000 EUR за развитието на маркетингов и промоционален материал. В допълнение той помогна на „Ферми Гленбароу“ да получи експертни съвети относно маркетинга на хранителни стоки от една международна група за производство на храни и търговия на дребно с хранителни продукти. Заздравени бяха и връзките с Борд Биа (Bord Bia), Ирландският съвет по храните, чиято дейност включва разработка на пазари за добри продукти.

Някои резултати от проекта

Понастоящем кооперацията „Ферми Гленбароу“ включва 180 члена, всичките селскостопански производители. Членовете плащат еднократна встъпителна такса, след което плащат малка такса на кооперацията за всяко обработено животно. По този начин групата ще се самоиздържа финансово.

Споразумението между преработвателната фирма и фермерите съществува вече от 3 години, постигнато е определено ниво на доверие и взаимно уважение — нещо което е било рядкост в такива ситуации. С увеличаването на мащаба на проекта се увеличава акцента върху продажбата на продуктите. Благодарение на проекта преработващото дружество има надеждни доставки на качествено месо. Това му позволява да привлече реномирани международни клиенти.

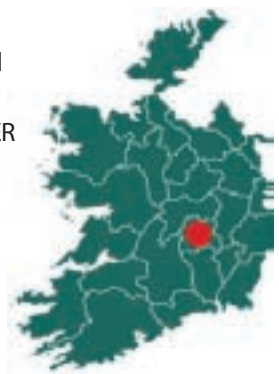
Като група от местни селскостопански производители „Ферми Гленбароу“ е разчитала в голяма степен на ЛИДЕР Лаоис за насоки в стратегическото си развитие, за под-

крепа за мерките по изграждане на капацитета, за оказване на помощ при инициативи, свързани с обучение и за създаване на връзки с агенции, които биха могли да помогнат на групата. Въпреки че финансовият принос на ЛИДЕР е сравнително скромнен, техническата помощ, с която се е ангажирала МИГ и времето, заделено от нейния персонал, са изключително значими. Тази наставническа роля изигра решаващо значение за реализиране на целите на проекта. „Ферми Гленбароу“ възнамерява да наеме координатор, който да подпомага ръководството на организацията. Управителният съвет е възстановил правилата в кооперацията и тя участва в „TRAIL“, транснационален проект по линия на „ЛИДЕР“, който включва стратегическо планиране в контекста на добавяне на стойност към местната продукция.

Като цяло проектът послужи като значителен стимул за Лаоис. През 2004 година приносът на „Ферми Гленбароу“ в местната икономика възлизаше на 248 000 EUR, и въпреки че тази цифра спадна малко през 2005 година, принос от подобна величина се очаква през 2006 година. Очаква се, че в бъдеще „Ферми Гленбароу“ ще бъдат мощен двигател на икономиката в Лаоис.

Ферми Гленбароу

Държава-членка: Ирландия
Район, област: Border, Midland and Western Region, Co Laois
Название на МИГ: Laois LEADER Rural Development Company
Население: 59 000
Територия: 1 720 км²
Обща стойност на проекта: 45 592 EUR
ЕС: 24 796 EUR
Частни средства: 20 796 EUR
Срок на проекта: 2002—2006 г.

Име на лицето за връзка: Anne Goodwin
Адрес: Peppers Court, Portlaoise, Co Laois, Ireland
Телефон: +(353 502) 61900
Факс: +(353 502) 61902
Електронен адрес: agoodwinll@eircom.net
Интернет страница: www.laois-leader-rdc.ie

Снимките са предоставени от звеното на ирландката национална мрежа

МАКСИМАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ И КУЛТУРНИ РЕСУРСИ

ИТАЛИЯ

Популяризиране на район чрез териториално сертифициране

Как МИГ може ефективно да използва мрежа и сертификация за развитие и съхранение на природното и културно наследство на своята територия.

Материалът е предоставен от Дебора Скорзели (Deborah Scorzelli), изследовател в INEA (Италиански институт за национална аграрна икономика)

Въведение

Местната инициативна група Montagna Vicentina SCARL изпълнява сложен проект под название „Сертифициране на територията по Схемата за управление на околната среда и одитиране (EMAS)“ в стремежа си да съхрани природното наследство, да подобри териториалното управление и да популяризира модела за устойчиво развитие на дейностите в областта на агрохранителния и туристическия отрасъл.

Релефът на територията е типичен за предалпийските зони, а социално-икономическите му характеристики са характерни за райони без излаз на море. Застаряващото население и ниската раждаемост, в съчетание с неблагоприятните геоморфологически характеристики, са ограничили социално-икономическото развитие на района. В него има само периферна промишлена дейност (главно поради високите разходи за стартиране на бизнес и организационно-техническите трудности), а селскостопанският сектор е в известна степен неравнопоставен. Въпреки всичко, някои територии, и по-специално районите Asiago, Recoaro Terme, и платото Tonezza, предлагат изключително ценна природна среда, която е създала възможности за непрекъснато развитие на туристическия сектор. Въпреки че той включва предимно летни екскурзии, има и зимен туризъм (скибягане), история и култура (например забележителности, свързани с Първата световна война като Ortigara и Cima Dodici), и лековити минерални извори.

Справяне с предизвикателствата

За да откликне на потребностите на региона, като същевременно отчита необходимостта да се съхрани природната и културно-историческа цялост на тези територии, МИГ Montagna Vicentina е разработила План за местно развитие (ПМР). ПМР обхваща партньорско съдружие, състоящо се от 18 субекта — девет публични и девет частни. Планът черпи основното си вдъхновение и акцентира върху развитие, основано на устойчиви дейности с икономически, социален и екологичен характер. Що се отнася до околната среда, ПМР подчертава важната роля, която екологичното наследство може да играе в устойчивото обществено-икономическо развитие и неговия принос към качеството на живота на местното

население.

В контекста на територията и на програмата, проектът за сертифициране по EMAS (Дейност 9 от ПМР) се отнася както за стопанския, така и за политическия сектор. Неговата цел е да внесе промяна в поведението на местните органи на властта и на местния бизнес на ранен етап. МИГ счита, че това е единственият начин за активно популяризиране на нов модел за териториално развитие, около който действително се обединяват всички различни субекти.

Разгръщане на инициативата по линия на ЛИДЕР

По линия на ЛИДЕР II, вече е правен опит да се създаде териториална марка под название „Качество и околна среда“.

Съгласно ПМР, целта на сертифицирането на територията е да се повиши уважението към околната среда, да се подобри качеството на живота, трудовата дейност, както и продуктите и услугите в Montagna Vicentina.

Проектът цели развитие на територията въз основа на общоприет процес на вземане на решения и следва да включва защита на екологичното наследство, подобряване на териториалното управление и популяризиране на модел за непрестанно развитие на дейностите в аграрно-хранителния и туристическия сектор.

Следователно ПМР е ориентиран към увеличаване на конкурентоспособността чрез оптимизиране на ресурсите и подобряване на гамата от туристически услуги и местни атракции, като същевременно се съхрани околната среда на територията. Планирани са следните дейности:

- по-нататъшно развиване и усъвършенстване на подхода за управление на качеството и околната среда при типичното местно производство;
- прилагане на Система за управление на околната среда (EMS) в местни аграрно-хранителни предприятия, с цел получаване на сертификация по ISO 14001;
- получаване на екоетикет от ЕК за туристически и хотелиерски услуги;
- използване на EMAS /EMS в някои от общините и териториите.

Като част от по-широка мрежа

В допълнение към надзорната роля на МИГ, действията по сертификацията до голяма степен се осъществяват от ръководството на Планинската общност, състояща се от седем общини, CURA (Консорциум от университети за приложни изследвания), Университета в Падуа, Химико-технологичен факултет и ARPA Veneto (Агенция за защита и опазване на околната среда във Венето). Планинската общност е прекият бенефициент по проекта (тя получава и управлява паричните средства) и изпълнява техническата и политическа роля по координиране на различните фази на проекта. CURA отговаря за планирането и консултирането, необходими за изпълнението.

Освен това инициативата обхваща и голяма мрежа от непреки бенефициенти, като например общини и стопански организации, които са били определени (или в момента биват определяни) като организации, в които ще се използва системата за сертификация. Тези непреки бенефициенти се подбират от Планинската общност (Mountain Community), която най-напред проверява кои са местните заинтересовани страни и след това ги включва в проекта за сертификация.

Фази на проекта и разходи

Съгласно договореното в документа за планиране на изпълнението, инициативата е разделена на три паралелни фази:

- марка „Качество/Околна среда“;
- „екоетикет“;
- териториално управление на околната среда.

Финансираните действия в рамките на трите фази са следните:

Марка „Качество/Околна среда“:

- определяне на потенциалните участници, прилагащи марката;
- одит на прилагането на продуктовите спецификации, там където те вече се прилагат;

- консултации по въвеждането на пилотни сертификации по ISO 14001 за фирмите, които възприемат продуктовите спецификации.

Екоетикет:

- определяне на потенциалните туристически бази (хотели, места за лагеруване и други) за обозначаване с екоетикет;
- предоставяне на информация и промоция на екоетикета сред така определените организации;
- консултации за прилагане на няколко пилотни сертификации с екоетикет.

Териториално управление на околната среда:

- анализ на устройството на общините;
- събиране на данни за „първоначален анализ на околната среда“ (съгласно изискванията в регламента за EMAS) на общините;
- промоционални/информационни дейности;
- консултации по прилагането на EMS в общините;
- въвеждане на показатели за измерване на резултатите от функционирането на системата;
- техническо обучение на персонала, на който е възложено внедряването на EMS в общините.

Конкретните размери на разходите за изпълнението на трите фази са съответно 83 500 EUR, 67 500 EUR и 473 464 EUR. Определена е и допълнителна сума в размер на 12 800 EUR за координация и осчетоводяване на дейностите по проекта, като по този начин общият размер на разходите става 637 264 EUR.

Въпреки че всяка фаза на проекта се осъществява с различно темпо, вече могат да се отчетат някои показатели за изпълнение. За да могат да приложат насоките за производството, разработени за марката „Качество/Околна среда“, около 10 фирми участват заедно в млекопреработвателния и месния сектор, въпреки че са установени контакти с множество други, за да се постиг-

Районът е несъмнено привлекателен дори през зимата

не целта от 30 организации. В зависимост от проявения интерес някои от тези 30 фирми ще бъдат избрани като пилотни организации за екологичното сертифициране по ISO 14001. Авторите на тази инициатива вече са определили три дружества, за които се счита, че са водещи фирми, които могат да разработят системата за сертификация, но се очаква техният брой да нарасне.

Етикетиране и сертифициране

За екоетикетирането МИГ възнамерява да подбере група от 300 дружества от региона, предоставящи определен набор от туристически услуги, които вече са идентифицирани. Ще бъдат проверени знанията и интереса към сертификацията на участниците в тази група и ще бъдат избрани най-малко 10 пилотни дружества, в които да започне процедура за екоетикетиране.

Във връзка със сертифицирането по EMAS в общините вече са проведени няколко срещи с кметовете и специализирания състав на административните органи. Тези срещи, чиято цел беше да се повиши осведомеността и да се подобри подготовката за необходимия процес по сертифицирането, ясно показаха липсата на осведоменост относно ангажираността, необходима за реализацията на проекта. В резултат на това вероятно ще бъдат подсилени дейностите по обучението.

Някои начални резултати и бъдещи надежди за сертифициране

На местно ниво вече са налице някои начални резултати:

- повишаване на уменията на местните субекти, свързани с управлението на околната среда в резултат (частично) на планираните дейности по обучението и повишаване на осведомеността;
- създаване на нови професии (по-специално вътрешни одитори) и повишаване и стабилизиране на заетостта във вече сертифицираните отрасли;
- намаление на разходите, както на публичните, така и на частните субекти, произтичащи от липсата на управление на екологичните проблеми и от съответните финансови санкции;
- подобрена организационна ефективност на субектите (например по отношение на общата оптимизация на дейностите; управлението на персонала, комуникациите и аварията, както и намаляване на отпадъците) в резултат на разработената от производителите „управленска култура“, внедрена при сертифицирането;

Вниманието към околната среда е съществена част от проекта

- повишена стойност на местното производство на селскостопански храни (чрез марката и ISO 14001), одобрение на туристическите и хотелиерски структури и произтичащата от това лоялност на туристите, посещаващи Montagna Vicentina;
- оптимизация на управлението на отпадъците (и по-специално увеличение на процента на сортираните събрани отпадъци).

Ако се допусне, че инициативата за сертифициране се реализира другаде, дългосрочното въздействие може да се установи по общото подобряване на качеството на околната среда в района, обновяването на имиджа на територията и утвърждаването на устойчив модел за неговото развитие.

Работа в мрежа за постигане на успех

Освен всичко останало проектът демонстрира, че утвърдените изисквания за сертификация, и по-специално сертификация по EMAS, са залегнали трайно във философията на ЛИДЕР. В действителност в различните фази на сертификационния процес EMAS изисква общо участие на всички заинтересовани страни чрез конкретни публични изявления и дейности, като например изявление по екологични въпроси. Освен това EMAS предписва измерване и количествено определяне на реалните екологични услуги (резултати и последици) на EMS, както и използването ѝ за непрестанно усъвършенстване и ефективно съблюдаване на показателите на ЕК, като по този начин се увеличава ефикасността на програмите за развитие на селските райони.

Популяризиране на район чрез териториално сертифициране

Държава-членка:

Италия

Район, област:

Венето

Название на МИГ:

Montagna Vicentina SCARL

Население:

81 400

Територия:

1 105 km²

Обща стойност

на проекта: 637 264 EUR

ЕС:

224 234 EUR

Други публични средства:

224 234 EUR

Частни средства:

188 796 EUR

Срок на проекта:

2004—2007 г.

Име на лицето за връзка:

Francesco Manzardo

Адрес GAL Montagna Vicentina, Piazza Stazione, 1;

I-36012 Asiago (VI)

Телефон: (39) 042 46 34 24

Факс: (39) 042 46 34 24

Електронен адрес: info@montagnavicentina.com

Интернет страница: www.montagnavicentina.com

Снимките се предоставени от звеното на италианската национална мрежа

Градините пазят тайните от миналото

НИДЕРЛАНДИЯ

Поглед в миналото

Разкопки в дълбоките пластове за разкриване на природното и културно наследство в една област води и до археологически прозрения и чувство за регионална ценност.

Въведение

Областта, известна като Вестерволде (Westerwolde), е разположена в източната част на провинция Гронинген в северната част на Нидерландия и има богато природно и културно наследство. Долините на двата ѝ основни водоема — Вестерволде Аа и Руитен Аа (Ruiten Aa), са понастоящем важни природни резервати и съставляват част от цялостната екологична мрежа на Нидерландия. Областта е бил населена от каменната ера, което намира отражение в останалите в земята артефакти.

Поради съкращаването на работни места в селскостопанския сектор понастоящем съществува тенденция млади и образовани хора да напускат областта, което води както до икономически спад, така и до ниско равнище на материалната база, вследствие на което област-

та Вестерволде се бори за запазване на определено качество на живота. За да създаде стабилна икономическа среда за стопанските организации, областта трябва да привлече нови хора и да задържи сегашните си жители. Един от начините за постигане на тази цел е да се подобри имиджа и идентичността на територията.

Важна роля при разработката на такава стратегия играят природните и културни ресурси. Природните дадености осигуряват красив кът за живеене и отдих, който може да се експлоатира, като богатата история на областта също може да се използва за култивиране на по-добро разбиране на еволюцията на природната сре-

да във връзка с населяващите я хора и по този начин да се създаде чувство за споделена отговорност за нейното съхранение. Проектът „Поглед в миналото“ осигурява база за подобряване на управлението както на природата, така и на общото културно наследство.

Иновативен и специализиран подход към историята и природните ресурси

Доброто качество на водата е много важно за съхранението и развитието на естествените хабитати. В природните резервати във Вестерволде нечистотиите от канализацията на 1700 домакинства замърсяват водата и намаляват нейното качество. За да се подобрят нещата, жителите на Стадсканал (Stadskanaal), Флагведе (Vlagtwedde) и Белингвоуде (Bellingwoude) решили да потърсят съдействие от местния съвет по водите „Хунзе енд Аас“ (Hunze & Aa's). За да се подобри качеството на водата, по линия на проекта била оказана помощ на редица домакинства за свързването им с канализационната система на селището. Но за около 900 домакинства такова включване в системата било твърде сложно и/или скъпо. Поради това в задните дворове на тези домакинства била монтирана подземна индивидуална система за пречистване на канализационни води (ИСПКВ). Тази специална система пречиства отпадъчните води на място и изпуска чиста вода в откритите водоеми в рамките на природните резервати.

За монтирането на ИСПКВ е необходимо да се изкопае дупка с размери 4 на 3 метра и с дълбочина около 3 метра. За такива изкопни работи обикновено не се изисква професионално археологическо проучване. Но 900 малки дупки на интересен от археологическа гледна точка терен могат да предоставят много информация и организаторите на проекта решили да започнат работата. Още повече, че такива дейности съдържат потенциал за повишаване на интереса и ентузиазма на хората по отношение на културната история на Вестерволде. Тъй като до този момент археологическите дейности никога не били съчетавани с този вид инфраструктурно строителство, трябвало да бъде разработен нов метод. Освен това трябвало да се обърне голямо внимание на разясняването на тези дейности. Финансирането от ЛИДЕР+ дало възможност за осъществяване на работата на археолозите и за ангажиране на местните жители с помощта на изложба, брошура, информационна вечер, както и чрез създаване на реални „почвени профили“ (виж по-долу).

Повишаване на осведомеността за проекта

Преди самото инсталиране на ИСПКВ в градини и дворове и в трите участващи селища били проведени информационни вечери от организаторите на проекта за разясняване на археологическите и почвени проучвания. Отправена била лична покана към всички домакинства,

които щели да получат ИСПКВ, а местният вестник информирал другите жители на тези селища. По време на тези вечерни срещи професионални археолози и любители разказали на събралите се около 200 души за историята на Вестерволде и показали илюстрации на някои от значимите забележителности. Находките на любителите археолози успели в най-голяма степен да предизвикат ентузиазъм във връзка с възможни открития след началото на работата по този „поглед в миналото“.

Разкриване на историята

Дупките за ИСПКВ били изкопани от оператори с помощта на екскаватори. Още преди започване на работата тези оператори били инструктирани от археолог за това как да участват в археологическото и почвено проучване и бързо се научили да разпознават интересните за археолозите площадки. При всяко подозрение, че дадена площадка би представлявала интерес, работата спирала и бил повикван археолог. Работниците се научили да правят и почвени профили над първия „пясъчен слой“. По време на последния ледников период, преди около 11 500 години, цяла Нидерландия била покрита от пясъци, донесени от вятъра. Във Вестерволде този пясъчен слой е на дълбочина около 3 метра и трябвало да се проверява за археологични останки от каменната ера. Различните почвени пластове над този пясъчен слой разказват 10 000-годишната история за развитието на почвата, а оттук и за релефа на всеки конкретен терен. Финансирането по линия на ЛИДЕР+ даде възможност на жителите да получат снимки на „своя“ почвен профил. За да се направят „четливи“ снимки на почвените профили, едната страна на дупката трябвало да бъде изкопана възможно най-хоризонтално и да бъде почистена с лопата. Операторите на кранове преминали специално обучение за придобиване на тези умения, както и за снимане на почвените проби за 60-те домакинства, които поискали такива снимки.

Представяне на находките

Динамиката на релефа и възстановената история за живота на хората от каменната ера до средновековието били обяснени с помощта на изложба и ясно илюстрирани със снимките от почвените профили и археологическите находки. Специално внимание било отделено на различните погребални ритуали в различните епохи и на различните останки, свързани с тях, които били намерени в земните пластове. Изложени били и редица уникални находки от праисторически времена. Освен на другите места, през периода май—август 2005 г. изложбата била показана в информационния център в крепостта на град Буортанге (Bourtange). Тя била посетена от около 20 000 души, включително ученици от началните училища във

Някои от най-важните находки по проекта са представени на изложба

Вестерволде. Всички училища във Вестерволде получили разяснителни писма, което дало възможност на учениците да посетят изложбата сами. В допълнение историята и развитието на почвата и пейзажа, както и археологическите находки, открити във Вестерволде, били представени в брошура.

ЛИДЕР+ води до прозрения, предоставя най-добри практики и поражда чувство за ценност

Без средствата по ЛИДЕР+ изложбата, разяснителното писмо и брошурата не биха били основни компоненти при внедряването на ИСПКВ. Жителите на Вестерволде получили директни прозрения за миналото благодарение на възможността да надникнат през задните си дворове и градини. Нещо повече, тогава за пръв път били проведени археологически и почвени проучвания на толкова много малки площадки. Разработен бил нов и практичен начин за осъществяване на тази дейност, който е пример за други проекти. Проектът „Поглед в миналото“ получи почетно отличие от Нидерландската археологическа асоциация (Association of Dutch Archaeology). На всеки две години тази асоциация, подкрепяна от органите на властта, връчва наградата „Им ван дер Верф“ (Ym van der Werff prize) на проекти, целящи повишаване на осведомеността на обществото по археологически въпроси.

Благодарение на проекта беше подобро съхранението на природните ресурси във Вестерволде и хората във Вестерволде осъзнават в по-голяма степен ценността на наследството на техния регион от преди 10 000 години. Те съзират възможности и за маркетинг на тези уникални характеристики за бъдещи дейности в областта на отбиха и туризма, както и за подобряване на качеството на жизнената среда за нейните (млади) хора.

Поглед в миналото

Държава-членка:

Нидерландия

Район, област:

Noord, Groningen

Название на МИГ:

Oldambt-Westerwolde

Население:

80 265

Територия:

605 km²

Обща стойност на проекта:

90 500 EUR

ЕС: 25 000 EUR

Други публични средства: 35 000 EUR

Частни средства: 30 500 EUR

Срок на проекта: 1.2004 г.—3.2006 г.

Име на лицето за връзка: Patricia Boiten

Адрес: Halsemastraat 2

NL 9977 SE Kloosterburen, The Netherlands

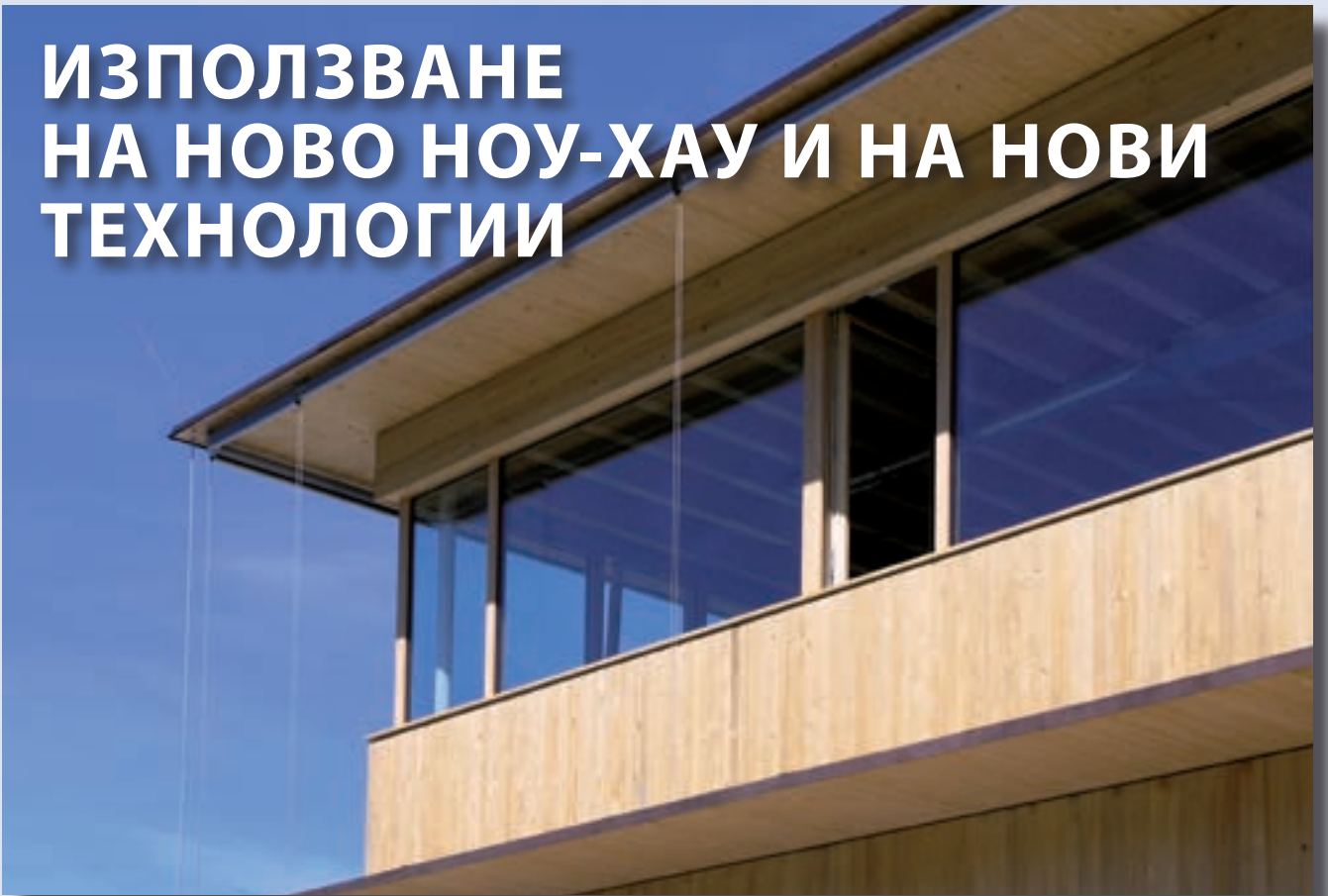
Телефон: +(31595) 43 52 75

Електронен адрес: info@patriciaboiten.nl

Снимките са предоставени от звеното на холандската национална мрежа

ИЗПОЛЗВАНЕ НА НОВО НОУ-ХАУ И НА НОВИ ТЕХНОЛОГИИ

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

Рециклиране на планини от автомобилни гуми в планината Мурн (Mourne)

Използването на отпадъчен продукт за нови цели спомага за запазване на фирми в селските райони, както и за почистване на местната околна среда.

Район с изключителна природна красота

Въведение

В района на планината Мурн (Mourne Mountains) в графство Даун, Северна Ирландия, обезсмъртена в песента на Пърси Френч „The Mountains of Mourne“, днес има една нова планинска верига. Тези нови възвишения нямат нищо общо с извисяващите се гранитни върхове, покрити с пирен, тъй като те са направени от хиляди излезли от употреба автомобилни гуми. Тези планини от автомобилни гуми са в резултат от решението на един местен жител, Патрик Маккартън, да открие ново предприятие за рециклиране в малкия град Касълуелън, който е разположен в самото сърце на района с изключителна природна красота.

Местната група ЛИДЕР+, действаща в този район — „Партньорство на селските райони в Даун“ (Rural Down Partnership), решила да насочи средствата от своя бюджет за финансиране в размер на 2 млн. EUR (1.45 млн. £) за развитието на икономиката в селските райони на графство Даун, използвайки възможностите за промишлено и търговско развитие, стимулирайки и подпомагайки иновативни проекти и насочвайки усилията към нуждаещи се райони. Касълуелън, където се реализира проектът, е сред най-затруднените райони в Северна Ирландия и, макар да не страда от висока безработица,

почти 40 % от търсещите работа лица са дълготрайно безработни.

Преодоляване на първата пречка за съблюдаване на европейското законодателство

Авторът на проекта, Патрик Маккартън, имал действаща фирма за доставка на дървени конюшни на конни бази и във връзка с дейността на тази фирма осъзнал, че има значително търсене на „каучук на гранули“ за изработка на устойчиви настилки за арени за коне. След кратко проучване той установил, че „каучукът на гранули“ трябва да се внася в Северна Ирландия от Великобритания или от Република Ирландия, като произтичащите от това разходи за транспортиране правели покупната цена на устойчивите настилки икономически неоправдана.

През юли 2001 г. влезе в сила директивата за депата за отпадъци на Европейския съюз. Тя предвиждаше от 2003-та година да се въведе забрана за депониране на цели автомобилни гуми, а не по късно от юли 2006г. — и за раздробени гуми. До 60-те години на 20-ти век материалът от излезлите от употреба автомобилни гуми

обикновено се рециклираше, но впоследствие настъпи промяна, тъй като евтиният вносен нефт (суровината, от която се произвежда синтетична гума) доведе до намаляване на стойността на рециклираната гума. Освен това разпространението на автомобилни гуми със стоманени пояси направи процеса на рециклиране на гуми по-скъп, по-труден, и отнемащ много време. Но въпреки че в краткосрочен план беше икономически логично да се изхвърлят гумите, дългосрочните последици от изхвърлянето на отработени гуми започнаха да се увеличават.

Екологични съображения

Излезлите от употреба автомобилни гуми не само заемат прекалено много място, но и могат да повредят облицовката, която се поставя, за да се предотврати смесването на подпочвени и повърхностни води със замърсители от депата. Незаконно изхвърлените автомобилни гуми (поотделно, като смет, или в големи количества на нелегални сметища за гуми) са грозна гледка и представляват заплаха за общественото здраве и безопасност.

Депонирането на стари автомобилни гуми е сериозен проблем в Обединеното кралство — всеки ден от леки автомобили, микробуси и камиони се свалят над сто хиляди износени автомобилни гуми, а общият им брой за година е около 46 милиона (което представлява 440 000 тона).

Патрик Маккартън осъзнал, че въвеждането на новия законодателен акт ще доведе до неограничено предлагане на суровина, която може да се раздробява и продава като раздробена гума или гума на гранули. Освен това той знаел, благодарение на собствената си стопанска дейност, че в Северна Ирландия има значително търсене на продукта за настилки на арени за коне и че той може да се използва и за улично обзавеждане, за повърхности на спортни съоръжения, настилки, железопътни и трамвайни линии, както и за вграждане в нови автомобилни гуми.

На правилния път с ЛИДЕР+

След две години на цялостно проучване на отрасъла, посещения на предприятия за управление на отпадъците в Англия и обучения в курсове по бизнес бил разработен всеобхватен бизнес план. През април 2005 г., вследствие на отправена молба до „Партньорство на селските райони в Даун“ за помощ по линия на ЛИДЕР+ в рамките на мярката „Насърчаване на нови предприятия в селските райони — подкрепа за създаване на нови фирми за рециклиране/управление на отпадъци“, станало възможно закупуването на шредер.

Отпусната била безвъзмездна помощ в размер на 14 000 EUR (£10,000), финансирана по линия на ЛИДЕР+, която възлизала на 50 % от общите разходи за проекта и създавала възможност за закупуване на шредер за автомобилни гуми втора ръка. През юни 2005 г., след закупуването на машината, можела да започне дейността по рециклиране на автомобилни гуми. Местната инициативна група „Партньорство на селските райони в Даун“ оказала голяма подкрепа на проекта, тъй като той отговаря на много от целите на програмата ЛИДЕР+ в Северна Ирландия. Той бил много иновативен, създавал нова заетост в селския район, имал значително положително въздействие върху околната среда и бил устойчив в дългосрочен план. Групата широко популяризирила проекта както в местната, така и в националната преса, като

главната ѝ цел била да стимулира подаването на нови молби за финансиране по линия на ЛИДЕР+ по мярката на групата за рециклиране/управление на отпадъците. Като пряка последица от тази разгласа Патрик Маккартън получил множество запитвания от фирми за автомобилни гуми, които проявявали интерес да му доставят излезли от употреба гуми и по този начин той си осигурил неограничен източник на суровини. Проектът привлякъл вниманието и на екипа на „Би Би Си Нюзлайн“, вечерната новинарска програма на Северна Ирландия, която заснела репортаж за фирмата като част от нейна рубрика за иновации в икономиката в селските райони.

Още една трудност за преодоляване....

Фирмата, която укрепвала все повече, се намирала в твърде изгодната позиция да не може да задоволи търсенето. Предприятието връщало клиенти — както организации, отделящи отпадъци, така и потребители на крайния продукт. Очевидно било, че за да се справи с положението, новото предприятие трябвало да увеличи капацитета си, за да откликне на огромното търсене. След нова молба за помощ, отправена към „Партньорство на селските райони в Даун“ бил закупен нов шредер за предварително разрязване, за да се създаде възможност за раздробяване на автомобилни гуми от камиони тип 4x4, което щяло да удвои количеството автомобилни гуми, обработвано ежедневно.

Преди да се разреши подаването на втора молба, „Партньорството на селските райони в Даун“ трябвало да се увери, че проектът е изпълнил целите, поставени в указанията във връзка с първата молба. При мониторинга било установено, че е създадена заетост, еквивалентна на 2.5 работни места на пълна трудова заетост, с което проектът постигал целите за създаване на работни места и в резултат на това било дадено разрешение за подаване на втора молба за финансиране по линия на ЛИДЕР+.

Тази нова молба била удовлетворена и през декември 2005 г. била отпусната безвъзмездна помощ в размер на 28 000 EUR (£20,000) за закупуване на машина за предварително разрязване. Въвеждането на тази машина създавало възможност за значително увеличение на капацитета и за рециклиране на 5-6 хиляди автомобилни гуми седмично. Понастоящем предприятието поддържа обща заетост, еквивалентна на 3.75 щатни работни места, събира автомобилни гуми след ползването им от клиенти на предприятия в радиус от 40 км и доставя крайния продукт на центрове, работещи с коне, и на детски площадки.

...довела до успех

ЛИДЕР+ подпомогна създаването на ново предприятие за управление на отпадъци, за удвояване на производствения му капацитет и на възможностите му за рециклиране на по-широка гама от автомобилни гуми. Създадени са и нови работни места в селския район, а проектът отговаря на конкретните и общите цели на ЛИДЕР+ в Северна Ирландия, и по-специално тази „Да оказва подкрепа за разработката на иновативни и устойчиви проекти в селските райони и да подпомага оцеляването и укрепването на съществуващи фирми в селските райони“ разсъждава Патрик Маккартън.

Рециклиране на планини от автомобилни гуми

Държава-членка:

Обединеното кралство

Район, област: Северна Ирландия, Графство Даун

Название на МИГ:

Rural Down Partnership

Население: 97 970

Територия: 1 463 км²

Обща стойност на проекта:

70 000 EUR

ЕС: 17 150 EUR

Други публични средства:

17 150 EUR

Частни средства: 35 700 EUR

Срок на проекта:

12.2005 г.—12.2008 г.

Лице за връзка: Thérèse Rafferty

Адрес: Civic Building, Downshire Road, Banbridge, Co Down, BT32 3JY, UK

Тел.: +(44) 28 40 66 06 09

Факс: +(44) 28 40 66 06 01

Електронен адрес:

info@ruraldown.org.uk

Интернет страница:

www.ruraldown.org.uk

Снимките са предоставени от звеното на националната мрежа на Обединеното кралство

Да си починем от цялото това рециклиране ...

ГЕРМАНИЯ

Отопление с биомаса: лесовъдство за производство на енергия в Лусатия

Осигуряването на алтернативна енергия спомага за реализиране бъдещия потенциал на биомасата в Европа и показва ролята на различни мрежи за реализиране на тази съвместна инициатива.

от Клаус Шварц, „Biomassemanagement Lausitz (Brandenburg)“;
и Ян Свобода, звено на германската мрежа на ЛИДЕР+.

Въведение

Предлагането на енергия и суровини е съществена предпоставка за икономически просперитет. Въпреки че изкопаемите горива са най-важните източници на енергия в света, понастоящем запасите от тях непрестанно намаляват и поскъпват, като това е особено валидно за петрола. Налице са и екологични проблеми, свързани с изгарянето на изкопаеми горива.

Следователно, както от политическа, така и от икономическа гледна точка, разработването на устойчиви и екологични енергоизточници и суровини представлява главно предизвикателство за бъдещето. Това се отразява в драстичното нарастване на търсенето на дървесина като суровина в рамките на Европейския съюз — тенденция, която по необходимост ще доведе до създаването на големи масиви от насаждения с кратък цикъл на отглеждане. В Германия енергийният потенциал на биомасата се изчислява на приблизително 10 процента от сегашно потребление на енергия от първични източници. Значителна част от тази биомаса би могла да се култивира под формата на енергийни растения и бързо растящи дървета, отглеждани на земеделски земи, които вече не са необходими за производството на хранителни стоки. От гледна точка на селскостопанския и горския сектор, това ще доведе до създаването на нови дейности в една важна област на обществените потребности с по-малък акцент върху субсидиите. В бъдеще доставчиците на суровини ще се превърнат в доставчици на интегрирани услуги.

Зараждане на идеята

Проектът „Лесовъдство за производство на енергия“ е резултат от идеи и инициативи, които Клаус Шварц, председател на Асоциацията за управление на селските райони в Шпree-Нейсе (Spree-Neiße), донесъл след като посетил „Елмиа Ууд“ (Elmia Wood), най-голямото търговско изложение по лесовъдство в Европа, провеждано в Швеция. С помощта на управителния съвет на Асоци-

цията за управление на селските райони била създадена работна група с разнообразно участие с название „Нова Енергия — Нова Работа — Дървесината като източник на енергия“. Скоро групата установила, че разходите за производство и доставка на дървени стърготини са твърде високи, за да бъдат икономически оправдани. Ето защо проектните идеи станали осъществими едва след приемането на Закона за възобновяемата енергия (EEG: Erneuerbare-Energien-Gesetz) през 2004 г., който довел до промяна в политическата и икономическа рамка. Благодарение на подкрепата на регионалното правителство на Бранденбург и на положителната първоначална оценка на комисия по линия на осъществяваната в района „Инициатива за енергийни технологии“ стана възможна реализацията на проекта.

Първата стъпка

Благодарение на началния стимул, осигурен от финансовата помощ, инициативата прие формата на проект по програмата Interreg IIIA, в рамките на който групи от

Полша и предприятия от Бранденбург обединиха усилия си за справяне с проблема за използване на биомаса. ЛИДЕР също оказва подкрепа под формата на инвестиции, като средствата бяха използвани за доставка на дървесина от дънери и фиданки с корени. Спонсорите на проекта осигуриха ресурсите за насрещното финансиране. Двама земеделски стопани оставиха 30 хектара земя на угар и предоставиха 10 хектара земя за изпитателни цели.

Навлизане в нови сфери на дейност

Целта е да се създадат малки по мащаб регионални търговски потоци в района на Лусатия, и по-конкретно да се осигури втори източник на допълнителни доходи на земеделските стопани в периода на прехода от земеделие към производство на енергия. Основният замисъл е да се комбинира производството на топлинна и електроенергия. Топлинната енергия ще се произвежда предимно за собствено потребление, докато електроенергията може да се подава в мрежата на привлекателна изкупна цена, съгласно разпоредбите на Закона за възобновяемата енергия. Топлинната енергия може да се използва и в собствената фирма на енергопроизводителя. За да се удовлетворят изискванията за финансиране от Европейския съюз по програмите ЛИДЕР+ или Interreg, обаче, количеството енергия, предназначено за потребление, и цената, която следва да се заплати за нея, трябва да се договорят предварително с потребителите.

Потребителите са предимно промишлени кооперации и други големи стопански организации, които се нуждаят от топлинна енергия за осъществяване на дейностите си, някои от които са преки продажби, поддръжка на конюшни, месопереработка, работа в цеховете, пресоване на грозде за производство на вино и т. н. Дървените стърготини могат да се използват като заместител на изкопаемите горива, като по този начин се спестяват средства и се получават доходи от продажбата на произведената енергия. Понастоящем основен източник на гориво са дървените стърготини, като се има пред вид, че преработените продукти, например пелетите, са все още твърде скъпи. Обсъждат се бъдещи планове за създаване на агенция по енергетика за единно управление на търсенето и предлагането, тъй като досега „съществуваше продукт без пазар“. Не винаги е ясно обаче какви продукти ще са необходими, кога могат да се доставят на точната цена и дали такива доставки са възможни.

Вече осъществено

Вече е налице съдружие от производители, включващо земеделски производители, лесовъдния сектор и доставчиците на услуги по управление на горските площи

(или агенции за предоставяне на лесовъдни услуги). Първият резултат от това сътрудничество е наръчник на производителя, съставен съвместно с CEBra (Centrum für Energietechnologie Brandenburg), който включва указания за използване на техника, сеитба, торене, култивирание, прибиране на реколтата, продажба с комисионна и разпространение, както и описание на различни методи на развитие. Вече е събрана информация за необходимата работна сила. През ранната пролет от двама до четирима работника и един шофьор засаждат приблизително два хектара на ден, в зависимост от дървесния вид и типа на почвата. Това се равнява на приблизително 50 работни дни за 100 хектара насаждения. Събирането на дървесината се извършва през зимния сезон, около четири до шест години по-късно и е донякъде по-малко трудоемко. Тъй като обикновено зимата и ранната пролет попадат извън обичайния период на интензивни селскостопански мероприятия, тази дейност осигурява допълнителни възможности за осигуряване на заетост и трудови доходи.

Планове за бъдещето

За събирането на дървесината работната група по технологиите към МИГ е разработила, в сътрудничество с Бранденбургския технически университет, ново техническо съоръжение, което се добавя към съществуващите машини и може да се справи с дървесни стволове с диаметър до 30 сантиметра. Инвестиционните разходи в размер на 70 000 EUR ще бъдат поети от самите заинтересовани страни. Този проект би трябвало да се разгледа и във връзка с управлението на частните горски площи, чиито собственици не са склонни, а и не разполагат с ресурсите, необходими за отглеждане или експлоатиране на съществуващите насаждения, чиято площ често достига дори 30—40 хектара.

Отглеждането на дървесина за производство на енергия се осъществява на големи цикли

В допълнение към въпросите за енергоснабдяването и техническите аспекти, съществени елементи от проекта са и управлението на селските райони и туризма, а съответните участници в това отношение са членове на МИГ в областта Щритматер (Strittmatter). Отглеждането на дървесина за производство на енергия върху угар е също аспект на управлението на селските райони, като незасетите със земеделски култури площи са свързани помежду си в живописен 11-километров маршрут, който се изминава с карета, теглена от коне. В този район,

Посадените фиданки ще се превърнат в бъдещ източник на енергия

където миннодобивната промишленост е оставила своя отпечатък, включването на горските масиви в Лусатия, предназначени за производство на енергия, като специална туристическа забележителност представлява средство за експлоатиране на обширни площи угар и земя за рекултивиране.

В резултат на обмяната на опит и информация и на посещенията както на полските, така и на германските обекти, беше поставено началото на нов проект, който кандидатства за финансиране по линия на Interreg IIIA, за уплътняване, сертифициране и потенциална експлоатация на биомаса. Въздействието на сътрудничеството и ангажираността с него се простират в целия район и отвъд него. Така например, дори в най-малките фамилни стопанства промоцията на областта спомогна за разрешаване на проблема с разпадането на местните общности и стимулира прилагането на смел предприемачески подход. Самоуважението, свързано с участието и съвместните инициативи, представляват творческа сила, която не бива да се подценява.

Европейското измерение

Създаването на нови форми на земеползване ще играе решаваща роля и в други селски райони в Европа. В тази връзка е важно и експертите практики, и учените да са свързани помежду си чрез „мрежи за отлични постижения“. На 31 август 2006 г. се състоя вторият бранденбургски форум „Дървесина за енергия“, като за пръв път в него се включиха партньори от Швеция, Полша, Унгария и Австрия. В допълнение към изложенията на учените експерти, редица европейски оратори описаха съвременния опит в тази област и подчертаха значението на по-нататъшното развитие на селските райони като центрове за устойчива енергетика.

От гледна точка на използването на биомасата и като материал, и като източник на енергия идните петдесет години ще отправят огромно предизвикателство към селскостопанския, изследователския и икономическия сектор. Екипът на инициативата за управление на биомасата в Лусатия (Biomassemanagement Lausitz) търси партньори от цяла Европа за подпомагане на активното преустройство на аграрния сектор и на селските райони.

Отопление с биомаса

Държава-членка: Германия

Район: Бранденбург

Название на МИГ: Strittmatter Land

Население: 20 040

Територия: 422 м²

Обща стойност на проекта: 98 200 EUR

ЕС: 58 920 EUR

Други публични средства: 19 640 EUR

Частни средства: 19 640 EUR

Срок на проекта: 4.2005 г.—12.2006 г.

Име на лицето за връзка: Klaus Schwarz, Biomassemanagement Lausitz

Телефон: +(49 171) 741 02 25

Факс: +(49 355) 69 22 08

Електронен адрес:

klaus.schwarz@abnachdraussen.net

Интернет страница: www.abnachdraussen.net

www.tu-cottbus.de/cebra

или

Име на лицето за връзка: Hermann Wittig, LAG Strittmatter Land

Телефон: +(49 355) 221 48

Електронен адрес: regionalmanagement@strittmatter-land.de

Интернет страница: www.strittmatter-land.de

Снимките са предоставени от звеното на германската национална мрежа

СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

АВСТРИЯ И ГЕРМАНИЯ

Учим се от Европа: как млади хора се запознават с иновации в селското стопанство

Утрешните земеделски производители получават шанс да придобият знания за нови селскостопански методи извън собствения си район, предоставен от мрежа от местни инициативни групи по цялата територия на две държави-членки.

От Барбара Лоферер (Barbara Loferer), ръководител на МИГ, ARGE Nationalparkregion Hohe Tauern, и Луис Фидлшустер (Luis Fidschuster), звено на австрийската национална мрежа

Въведение

През октомври 2004 г. осем района от Австрия и един от Германия, обхванати от ЛИДЕР, положиха началото на проект за транснационално сътрудничество, ориентиран към ученици от селскостопански училища и целящ повишаване на знанията им в областта на аграрните иновации. Проектът предлага устройване на работа в иновативни ферми, както и семинари и посещения, свързани с иновации през 2005 и 2006 година. През летата и на двете години всеки от 40-те фермери в района на Залцбург (Австрия) и Бавария (Германия) предложи устройване на работа на един стажант за период от два-три месеца. В проекта за сътрудничество участват общо около 15 селскостопански училища.

Инициатори на тази инициатива за сътрудничество бяха Барбара Лоферер (МИГ Nationalpark-Region Hohe Tauern, Австрия) и Рейнхард Валк (Reinhard Walk) (МИГ Auerbergland, Германия). Тези две местни инициативни групи са водещите партньори на национално ниво и освен че са движещите сили за изпълнение на проекта „Учим се от Европа“, те се занимават и с всички финансови аспекти на проекта.

Вдъхновение за проекта

Основната причина за този проект за сътрудничество беше необходимостта да се подобри практическото обучение на бъдещите селскостопански производители. Обикновено учениците от селскостопанските училища осъществяват задължителните си стажове в семейната ферма. Предоставената възможност за работа на тези млади стажанти в иновативни стопанства би ги направила възприемчиви към нови идеи, би разширила кръгозора и знанията им. Това, на свой ред, би създавало основа за

бъдещи нововъведения в различни сфери на селскостопанската практика и за по-нататъшно сътрудничество с фермерите новатори, предлагащи места за стажуване. Транснационалният аспект на проекта се основава на факта, че стажантите от Австрия научават и участват в прилагането на иновативни подходи за развитие на селското стопанство в Германия и обратно.

Три различни учебни модула

Акцентът в проекта за сътрудничество е да се осигурят места за провеждане на стаж във ферми, специализирани в сферата на енергетиката, преработката на продукти или туризма. Както е описано по-долу, и трите модула включват пътуване с учебна цел, ръководено от един от земеделските производители и семинар с участието на практики и експерти, които ще представят подходяща информация.

1. Фермери, произвеждащи енергия

„Фермерите, произвеждащи енергия“, запознават младите участници с различни начини за производство на възобновяема енергия, а оттук и с възможността за печелене на допълнителни доходи. Така например, учениците би трябвало да научат от практиците как да създават земеделски кооперации, как да управляват съоръжения за получаване на дървени стърготини за производство на топлинна енергия, или съоръжения за получаване на био-газ за производство на електроенергия. Главната цел на тази кратка трудова заетост във фермите е да се запознаят учениците с метода на функциониране и създаването на енергийни съоръжения; възможностите за инвестиции и доходи и експлоатацията на съоръженията.

Един пример за участващи фермери, произвеждащи енергия, е Кооперацията за дървени стърготини и топлоенергия, която осигурява енергия за централно отопление на 415 къщи в две общини и подава „екологично чисто електричество“ в публичната електрическа мрежа.

В допълнение към стаж си учениците участваха и в пътуване с учебна цел до така наречения „Енергиен регион Вайц“ (Energy Region Weiz) в австрийската област Стирия. Този регион е известен с новаторския си подход към енергийната политика и с проектите си за възобновяема енергия (например енергия от дървени стърготини, слънчева енергия и вятърна енергия). Участниците посетиха и предприятия за енергопроизводство, където бяха запознати с нови технологии в областта на енергетиката.

2. Фермери, преработващи продукция

Във фермите, специализиращи в преработката и пласмента на нови продукти, учениците от участващите в проекта селскостопански училища получават знания за ново ноу-хау в следните области:

- разработка на нови продукти;
- продажби и разпространение на продукти;
- условия при продажба;
- инвестиции и доходи;
- технология на производството.

Фермерите, занимаващи се с преработка, действат в различни области: пласмент на агнешко, говеждо и дивечово месо; сътрудничество с ресторанти и хотели; производство и пласмент на сладолед и на напитки на спиртна основа; управление на магазин, предлагащ из-

Обновяемата енергия е и допълнителен източник на доходи

ключително хранителни стоки (сирене, фиде, билки, различни видове чай, оцет) и др. Този модул предлага и пътуване с учебна цел до ЛИДЕР района Вулканланд (Стирия), където фермери новатори са разработвали подобни успешни марки в миналото.

3. Фермери, занимаващи се с туризъм

В Австрия ваканциите, прекарани във ферми, са много успешно туристическо начинание. Австрийската асоциация за ваканции във ферми създаде нови стандарти за качество във връзка както със самия продукт, така и с неговия маркетинг. Настанените в такива ферми ученици се запознават подробно с разработ-

ката и изпълнението на новаторски програми и пакети за прекарване на ваканция във ферма. Това включва реклама, маркетинг и разпространение, както и финансовите аспекти. Участващите ферми са специализирани в най-различни области като почивка за деца с полагане на грижи за тях, яздене на коне, уелнес, отглеждане на екологично чисти култури, туризъм, усвояване на знания за дървото, и „училище във фермата“.

Подготовка и изпълнение

Проектът беше разработен в тясно сътрудничество с участващите МИГ, селскостопанското училище и фермерите. Съвместната работа с всички партньори от самото начало беше много важна, за да се създаде висока степен на ангажираност с проекта. Поради това всички партньори бяха вече поканени да представят идеи за разработка на концепцията на проекта. Много важна задача по проекта беше подборът на иновативните ферми. МИГ извършиха проверка на всички селскостопански производители, участващи в проекта, за да се гарантира, че стандартът за новаторство в съответните области съответства на очакванията съгласно проекта. Проведено беше и обучение по дидактика на избраните за стаж фермери, за да се подобрят знанията им по обучение на младежи и за превръщането им в професионални наставници на учениците. По време на престоя си във фермите учениците трябваше да водят дневник за онова, което са научили и преживели по време на контакта си с фермерите и експертите.

Обясняват се най-новите методи и тенденции

Финансирането по линия на ЛИДЕР+ беше използвано за определяне на концепцията на проекта, за различните информационни дейности, проведени в училищата, за обучението на фермерите, за финансирането на пътуванията с учебна цел, за провеждането на семинари и работни срещи и за тяхното документиране, за маркетингови дейности (включително изготвянето на филм) и за оценката на проекта.

Допълнителни ползи

Освен усвояването на ново ноу-хау за иновативно развитие на селското стопанство, проектът предлага и много други ползи за учениците, училищата и фермерите. Младите хора стават част от иновативна мрежа и се запознават с евентуални партньори за бъдещо сътрудничество (фермери и участващи ученици). Училищата получават възможност да включат практически опит в учебната програма, при това и училищата, и селскостопанските производители дават своя принос и извличат облаги от положителния имидж, за който допринася иновативния проект за сътрудничество. Нещо повече — фермерите получават хонорар за своя принос!

Привличане на нови райони по линия на ЛИДЕР

През 2005 г. към проекта се присъединиха два нови района по ЛИДЕР: МИГ Mondseeland и МИГ Regatta (Регата) от съседната област в Upper Austria (Горна Австрия). Също през 2005 г. други МИГ от Бавария подадоха молби до управляващия си орган за присъединяване към проекта, но те бяха отхвърлени. Следва да се отбележи, че процедурата по одобряването изигра решаваща роля в този транснационален проект. Тъй като проектът беше одобрен първо от австрийските регионални власти и след това от тези в Бавария, през 2005 г. той беше по-скоро австрийски национален проект. Сега, през 2006 г., с участието на баварската МИГ Auerbergland, проектът се превръща в напълно функциониращ проект за транснационално сътрудничество.

Учим се от Европа

Държава-членка: Австрия

Район, област: Land Salzburg, Upper Austria, Tirol

Название на водещата МИГ: ARGE Nationalparkregion Hohe Tauern

Население: 62 123

Територия: 2 279 км²

Други МИГ: Lungau, Salzburger Seengebiet, Tennengau, Salzburger Saalachtal, Pongau, Pillerseetal — Leogang, Inneres Salzkammergut, Mondseeland, Regatta

Държава-членка: Германия

Район: Bavaria

Название на МИГ: Auerbergland

Население: 19 500

Територия: 250 км²

***Обща стойност на проекта:** 182 900 EUR

ЕС: 90 800 EUR

Други публични средства: 48 200 EUR

Частни средства: 43 900 EUR

* Разходите се отнасят само за Австрия

Срок на проекта: 3.2004 г.—12.2006 г.

Име на лицето за връзка: Barbara Loferer

Адрес: Nationalpark-Region Hohe Tauern, Schlossstraße 15, A-5710 Kaprun

Телефон: +(43-6547) 201 85

Факс: +(43-6547) 201 85

Електронен адрес: office@nationalparkregion.at

Интернет страница:

<http://www.lernen-von-europa.com>

Име на лицето за връзка: Reinhard Walk

Адрес: LAG Auerbergland, Marktplatz 4, D-86975 Bernbeuren

Телефон: +(49-8367) 913 90 24

Факс: +(49-8367) 913 90 25

Електронен адрес: koordination.walk@t-online.de
www.auerbergland.de

Снимките се предоставени от МИГ Nationalpark-Region Hohe Tauern

ИТАЛИЯ И БЕЛГИЯ Мрежа за качество в селските райони

Партньорите се събират
в слънчева Белгия

Обединяването на различни фирми чрез включването им в мрежа осигурява средство за постигане на общи цели в сферата на хотелиерството в селските райони.

Въведение

Мрежата за качество в селските райони (RuralQNet) е италиано-белгийка мрежа, състояща се от различни фирми, които се занимават с хотелиерство в селските райони: нощувка и закуска при местните жители; селски туризъм; частни пансионни; вили без включено хранене; ресторанти и т.н. Целта при създаването на асоциация от тези структури е да се обмисли и приложи стратегия за качество. Първата фаза включва информиране на професионалисти от хотелиерския сектор за съществуването на проекта и отправянето на покани към тях да се включат в мрежата. Успехът на инициативата ще зависи и от броя и качеството на онези, които ще се включат в нея.

„Китайците няма да успеят да имитират това ...“ Председателят на МИГ Due Laghi е на мнение, че няма нищо случайно в това, че двата партньорски района (районът „Двете езера“ в Ломбардия, Италия и Pays d'Anlier, de la Sûre et de l'Attert в Белгия) са обединили усилията си. И двата района имат традиции в хотелиерството, които датират от над 2000 години. Участниците във всеки от районите се интересуват от другия район и имат силно желание да се срещат. Проектът RuralQNet

(„Мрежа за качество в селските райони“) е реакция на глобализацията и съществуват надежди, че проектът ще се отличи благодарение на това, че набляга на качеството. Управлението е разпределено по равно между двамата партньори. Местната инициативна група на Due Laghi отговаря за координацията, управлението на финансите, организирането и надзора на обмена на своята територия, както и за осигуряване на правилното прилагане на инструментите за комуникация. Междувременно белгийската МИГ — Pays d'Anlier, de la Sûre et de l'Attert, започна да събира информация за своята територия, включваща данни, които са необходими, най-вече за изготвянето на планирания наръчник. Тя организира и всички дейности, които се осъществяват в Белгия, като семинар, посветен на хотелиерството в селските райони, проведен през април 2006 година.

Основни дейности по проекта

Партньорите по проекта изпълняват няколко дейности, отбелязвани с международни срещи. Основните продукти на съвместния проект, финансиран по линия на ЛИ-ДЕР+, са:

Италианското хотелиерство в селските райони ...

- наръчник¹: това е ръководство, предназначено за хотелиерския и ресторантьорския сектор. То ще бъде осъвременявано редовно и би трябвало да включва: списък на членовете; практически предложения (например, за правилния начин на подреждане на масата, за вида документация, която да се предлага на клиентите и т.н.); както и комуникационни инструменти за популяризиране на мрежата и на нейните членове;
- маршрути: особено такива, създадени около обекти на семейния туризъм. По тези маршрути се предлагат кратки почивки, вили, квартири и др. от членовете на мрежата. Те се предлагат както в Белгия, така и в Италия;
- имидж: въведени са различни инструменти като рекламен плакат, интернет страница и др., с цел да се популяризират членовете на мрежата. Създадено беше и лого, за да могат ресторантьорите и хотелиерите да се идентифицират като членове на мрежата. С логото на „Мрежата за качество в селските райони“ не се цели да се заменят други съществуващи емблеми, а по-скоро те да се допълнят, като се открият авторите и пропагандаторите на проекта, които са се ангажирали с подхода на качеството;
- мероприятия: в периода от април до октомври 2006 г. животът на мрежата беше белязан от три международни събития. Те създадоха възможност за посещения на място и за срещи с други членове, както и за преглед на напредъка по реализацията на проекта и

...включва различни възможности за настаняване

за съвместна работа по съдържанието. През октомври 2006 г. партньорите се събраха на заключителен семинар, за да могат да отчетат постигнатите резултати.

Курортистите — в центъра на подхода

По време на семинар, организиран от белгийската МИГ през април 2006 г., представител на отдела по туризма в управата на Валония даде някои съвети във връзка с подхода на качеството и хотелиерството в селските райони.

Подходът на качеството се основава на осем принципа:

- вникване в потребностите на курортистите и летовниците;
- вяра в подхода на качеството;
- доверие на хотелиера към подхода;
- управление на подхода на качеството като процес (да се анализира, действа и оценява);
- определяне, разбиране и управление на поредица от самостоятелни дейности;
- непрестанно усъвършенстване;

¹ Заинтересованите лица могат да се сдобият с наръчника като се свържат или с Giacomo Camozzini, електронен адрес: info@galdeiduelaghi.org или с Patrick Rausch: leader+@bastogne.be

- логични и интуитивни действия, основани на обективни данни;
- поддържане на добри взаимоотношения с всички партньори.

Именно летовниците и почиващите са тези, които удостоверяват качеството и в крайна сметка привличат други потенциални клиенти. Следователно, важно е да се разгърне дейност, която да отразява потребностите, вижданията и очакванията на клиента.

Харта на качеството

Обменът на идеи между партньорите доведе до изготвянето на „Харта на качеството“ за организации, които се занимават с хотелиерство — тя може да се види на адрес: www.ruralq.net. Към момента на изготвяне на настоящия материал мрежата се състои от 45 организации: 39 от Италия и 6 от Белгия. Най-важният аспект, който ще бъде развит в рамките на мрежата, е този на нематериалното качество: човешкия капитал, управленските умения — на практика всичко, което е свързано с хората. Въпреки че различните видове нематериално качество са по-трудно измерими от материалното, като например спретнатост, хигиена, безопасност и др., бяха разработени някои показатели за тяхната оценка. Например: степента на познаване на района; желание за работа в мрежа и за рекламиране на други членове на мрежата; желание да се усъвършенстват уменията; както и броя на срещите между управителите на заведенията.

Понастоящем има твърдо ядро от 10 организации, които образуват мрежата. Това първоначално ядро служи и за повишаване на осведомеността сред основатели на други мрежи, както и за отправяне на покана към тях за присъединяване към групата.

Организациите, които спазват хартата за качество, ще получат лого, което да поставят на видно място в своите фирми. Техният подбор и оценка ще се основават на показателите, одобрени от мрежата. Мрежата е отворена за всяко дружество, участващо в двата партньорски МИГ-а, както и за такива от други райони, при условие че отговарят на избраните критерии и са готови да въведат стратегия за качеството. Членовете на „Мрежата за качество в селските райони“ очакват, че тя ще донесе и финансови печалби, тъй като предвиждат повишаване на стойността благодарение на съвместната реклама и въвеждането на маршрутите.

Накрая, „Мрежата за качество в селските райони“ означава приятелска атмосфера и топло посрещане. Партньорите по проекта изпитват голямо удоволствие от съвместната работа и от взаимодействието. Всяка международна среща предоставя възможност за по-добро взаимно опознаване и за придобиване на знания за културните, социалните и дори политическите идеологии на останалите. Ръководителите на проекти и радетелите на местното развитие действително могат да спечелят много от успеха на този проект.

Мрежа за качество в селските райони (RuralQNet): качествено хотелиерство

Държава-членка: Италия

Район, област: Ломбардия

Название на водещата МИГ: GAL dei Due Laghi

Население: 68 108

Територия: 815 км²

Държава-членка: Белгия

Район, област: Валония

Название на МИГ: GAL Pays d'Anlier, de la Sûre et de l'Attert

Население: 35 620

Територия: 760 км²

Обща стойност на проекта: 225 200 EUR

ЕС: 100 000 EUR

Други публични средства: 125 200 EUR

Стойност на проекта за Италия: 115 200 EUR

ЕС: 50 500 EUR

Други публични средства: 64 700 EUR

Стойност на проекта за Белгия: 110 000 EUR

ЕС: 49 500 EUR

Други публични средства: 60 500 EUR

Срок на проекта: 1.2005 г.—6.2006 г.

(планира се удължаване)

Име на лицето за връзка: Giacomo Camozzini (IT)

Адрес: Via Fornace Merlo 2, 23816 Barzio (LC), Italy

Тел.: +(39) 03 41 99 99 72

Факс: +(39) 03 41 91 18 99

Електронен адрес: info@galdeiduelaghi.org

Интернет страница: www.galdeiduelaghi.org

Име на лицето за връзка: Patrick RAUSCH (BE)

Адрес: Rue du Vivier, 58, B-6600 Bastogne (Belgium)

Телефон: +(32 61) 24 09 73

Факс: +(32 61) 21 59 09

Електронен адрес: leader+@bastogne.be

Интернет страница: www.ruralqnet.com

Снимките се предоставени от звената на националните мрежи на Белгия и Италия

Françoise Bonert (Франсоаз Бонер)

ЛЮКСЕМБУРГ

Интервю с Françoise Bonert (Франсоаз Бонер),

бивш управител на МИГ Müllerthal, Люксембург, понастоящем работеща в люксембургския управляващ орган.

Въведение

След като завършва география в университета в Триер (Trier) през юни 2002 г., на Франсоаз Бонер било възложено да разработи регионалните стратегии за развитие на районите Müllerthal и люксембургския Mosel по линия на ЛИДЕР+. По-късно, през октомври 2003 г., тя била назначена за управител, в рамките на ЛИДЕР+, на новоформираната МИГ Müllerthal в родния ѝ край. От септември 2006 г. тя отговаря за координацията на ЛИДЕР+ на национално ниво в Министерството на земеделието в Люксембург.

Районът Müllerthal

Районът, в който действа МИГ Müllerthal, е разположен в източната част на Великото херцогство Люксембург, на около 30 км. на североизток от столицата Люксембург. На север той граничи с река Sauer, която е и естествена държавна граница с Федерална република Германия. От геоморфологична гледна точка районът Müllerthal е разположен в зоната на Люксембургския хълм от пясъчник с един стръмен и един полегат склон, който се простира и отвъд границата с Германия.

Местната инициативна група по ЛИДЕР+ Müllerthal беше официално създадена на 19 юни 2003 г. след под-

писването на споразумение. Тя обхваща обща площ от 311 км², с население около 21 000 души и включва 35 члена: 15 общини и 20 организации, представляващи жените, младежта, сферите на туризма, екологията, селското стопанство, културата и регионалното развитие.

Районът Müllerthal е прочут предимно с уникалната си природа и с красивия си ландшафт, възможностите за отдих, както и с впечатляващите паметници на културата от различни минали епохи. Основните ресурси на района са тясно свързани със съхранената му природна красота и културно наследство. Още от края на 19 век централната част на Müllerthal, наред която е разположен град Echternach, е привличала посетители от страната и чужбина. Броят на нощувките в хотелите, туристическите спални и пансионите, както и в множеството къмпинги, разположени по бреговете на реките в региона, е показателен за голямото значение на секторите отдих и туризъм за този район.

Повишаването на стойността на това природно и културно наследство е главен акцент в рамките на инициативата ЛИДЕР+ в района Müllerthal. Усилията са насочени главно към извличане на максимална полза от това природно и културно наследство чрез мерки, ориентирани към селскостопанския и туристическия сектор, като

главната цел е икономическото развитие. Но по отношение на стимулирането на устойчивото регионално развитие е необходимо да се вземе предвид както екологичното, така и социално-културното измерение. В това отношение добри възможности предлага използването на нови технологии, особено в областта на рекламата или на развитието на нови продукти.

Contact Point: Какво ви харесва най-много в работата Ви като ръководител на МИГ?

Франсоаз Бонер (Françoise Bonert): Най-голямо въодушевление предизвиква у мен широкият обхват на задълженията и постоянният пряк контакт с толкова много хора. Работата ми включва всичко — от чисто административни дейности до разработка и управление на проекти в различни тематични области. Всеки ден се изправям пред нови предизвикателства. Като цяло това е длъжност, която може да предложи невероятно много неща, но и която изисква да ѝ се посветиш напълно.

СР: Бихте ли разказала нещо за проекта или проектите, по които работите в момента, и за които считате, че са важни за вашия район? Каква е вашата конкретна роля?

ФБ (FB): Най-важният проект в нашия район е „Walkable Müllerthal“ (Екскурионен Müllerthal), който, заедно с нашия проект за мелниците, беше избран като проект, въвеждащ добра практика на равнище Европейски съюз. Целта му е да стимулира походния туризъм чрез създаване на концепция за съвместен единен туристически маршрут със стандартизирано маркиране с указателни табели, както и маркетинг. В този проект участват всички общини партньори в МИГ и в него се налага подходът „отдолу нагоре“ чрез активно участие в работните групи.

Моята задача беше да координирам отделните етапи на проекта съвместно с представителите по проекта за обединяване на усилията на всички основни участници, както и да убеждавам членовете на екипа да работят заедно. Ръководителите в рамките на ЛИДЕР обикновено са ангажирани, в по-голяма или по-малка степен, във всички текущи проекти на МИГ, в зависимост от това дали разполагаме с достатъчно ръководители на проекти и персонал, или не.

СР: Може да се допусне, че работата в малка многоезична страна има определени предимства в рамките на ЛИДЕР+, например по отношение на проектите за сътрудничество. Така ли е наистина и можете ли да дадете примери? Ако не е така, каква е според Вас причината?

ФБ(FB): С езиковите си познания — ние владеем люксембургски, немски, френски и английски, ние определено сме в изгодна позиция, що се отнася до транснационалното сътрудничество. Това очевидно улеснява създаването на контакти, както съм установила по време на международни конференции. Поради късния старт на дейностите по ЛИДЕР в нашия район и в стремежа си най-напред да укрепим новата структура през първите

няколко години дадохме предимство на регионалните проекти.

Но някои междурегионални проекти вече се осъществяват съвместно с други люксембургски райони по ЛИДЕР. Нещо повече, беше осъществен обмен с една френска и няколко германски групи. Понастоящем се осъществява общ проект с германската МИГ от Moselfranken (Мозелфранкен) на тема „Германско-люксембургския Jakobsweg“. Целта на тази инициатива е да се задълбочат контактите и идеите и да се постигне по-голяма активност в транснационалното сътрудничество през идния период на финансиране.

СР: Какво е значението на работата в мрежа за вас и вашия МИГ? В какви видове работа в мрежа сте участвала?

ФБ (FB): Концепцията за работа в мрежа е от решаващо значение и за мен, и за нашата МИГ, и, разбира се, в това е смисъла на ЛИДЕР. Освен с регионалната мрежа, която беше създадена благодарение на ЛИДЕР, нашата МИГ, в частност, поддържа постоянни връзки с другите райони по ЛИДЕР в Люксембург. В една малка страна, в която има само четири групи по ЛИДЕР, където всички участници в ЛИДЕР се познават лично, „националната мрежа“ е ежедневна действителност за ръководителите на МИГ.

СР: Според Вас, доколко хората от вашия район са осведомени за проектите по ЛИДЕР+? Каква е, по ваше мнение, „добавената стойност“ на ЛИДЕР+?

ФБ (FB): Определено понастоящем не всички в нашия район са осведомени за ЛИДЕР. Но след създаването на нашата МИГ през юни 2003 г. информираността се увеличава. Основните причини за това са реализирането на проекти, последователните и постоянни усилия да се привлече интерес и да се ангажират възможно най-много участници, както и да се осигури определено присъствие на медиите, без да споменавам периодичното разпространение на нашия регионален вестник по ЛИДЕР. В бъдеще обаче следва да се обръща много по-голямо внимание на връзките с обществеността.

Добавената стойност на ЛИДЕР+ в нашия район се състои главно в това, че чрез ЛИДЕР ние успяхме да обединим стратегите на регионалните политики за съвместна работа по моделиране на бъдещето на нашия район и практическата реализация на новаторски идеи. Благодарение на ЛИДЕР концепцията за работа в мрежа, отрасли, които в миналото бяха самостоятелни — като селското стопанство, ресторантьорството и туризма — сега се обединиха. Формираха се нови регионални групи по интереси, които започват да играят важна роля в ръководството и изпълнението на проектите. Освен това беше създаден регионален „contact point“ под формата на офис на ЛИДЕР, от който се координират всички дейности.

Лично за мен най-голямата добавена стойност е култивирането на чувство на солидарност и появата на регионална идентичност на общините и организациите — партньори по ЛИДЕР, които в миналото не са ра-

ботили по този начин. Тази нова регионална „структура“ понастоящем е и най-добрата база за конкретизирането на идеята за природен парк, който съществува в района Müllerthal от много години.

СР: Какъв е опитът на вашата МИГ в реализацията на ЛИДЕР+? Има ли някакви промени, на които желаете да станете свидетел, и какво по-различно ще внесат те?

ФБ (ФВ): Реализацията на ЛИДЕР+ в нашия район доведе до цяла гама от положителни, трайни промени за региона. Много характерна особеност на дейността на МИГ през първите две години беше общото утвърждаване на концепцията на ЛИДЕР, както и разработката и практическата реализация на първите проекти. Досега е положено началото на над 25 проекта.

Важно е да се осъзнае, че ЛИДЕР не е просто традиционна програма за развитие, основана на финансова помощ, но и че тя предлага много повече на района като цяло. Тя постига това чрез създаване на дух на оптимизъм и превръщане на устойчивото регионално развитие в централна тема на общините. От друга страна, обаче, стана ясно че работата по проектите, която зависи от участието на много субекти, е често дълъг процес, който се свежда главно до поддържане на ентузиазма и на глобалната перспектива.

Въпреки че съществува общо желание за сътрудничество, в бъдеще бихме искали да станем свидетели на по-активно участие на представители на обществеността. Трябва да се стимулира целенасочено пълната ангажираност на младите хора. Регионалната икономика трябва също да бъде интегрирана в работата по проектите. Чрез тези мерки определено може да се постигне още по-голямо новаторство.

СР: Както знаете, методът ЛИДЕР ще навлезе в масовата практика с влизането в сила на новия регламент за развитие на селските райони. Според вас кои са главните предизвикателства за вашия район през следващия програмен период и как виждате ЛИДЕР като част от това предизвикателство?

ФБ (ФВ): Най-голямото предизвикателство за нашия район определено е практическата реализация на природния парк Müllerthal, която ще укрепя в дългосрочен план регионалната структура, възникнала благодарение на ЛИДЕР+. Въпреки това дейностите по ЛИДЕР също ще продължат да играят важна роля, тъй като методът ЛИДЕР дава възможност за практическото осъществяване на нови проектни идеи по осезателен начин. Повишеният ефект (синергията) от съвместното функциониране на ЛИДЕР и на природния парк ще даде необходимия положителен тласък за бъдещото регионално развитие в Müllerthal.

СР: За читателите на това списание в новите държави-членки, какъв съвет бихте дали на местните инициативни групи, които сега започват или обмислят стартирането на свои местни проекти?

ФБ (ФВ): Според мен е важно новите МИГ, които сега започват дейността си, в началото да изпълняват по-малки проекти, при които бързо се постигат конкретни резултати и които, поради тази причина, ще предизвикат чувство за постигнат успех и въодушевление у всички участници. От друга страна, същевременно трябва да стартират и широкообхватни, дългосрочни проекти, които ще окажат положително и устойчиво въздействие върху регионалното развитие. Освен това, един ръководител по линия на ЛИДЕР не бива да си позволява да се влияе в своята работа от тежестта на очакванията на стратегите на политиките, които понякога могат да бъдат твърде големи.

Бих посъветвала всички местни инициативни групи в новите държави-членки да се възползват и от опита на ЛИДЕР-групите, които вече съществуват и да търсят възможности за обмен със сходни и интересни райони.

Уникалната природа и ландшафт на Müllerthal (Мюлертал) ...

(Снимка, предоставена от г-н Raymond Clément)

„Espace Femmes“: жени ръка в ръка

ЛИДЕР+ спомога за поддържането на женски център, който дава възможност за споделяне на проблеми, както и на някои по-светли мигове.

Въведение

Проектът „Espace Femmes“ се отнася за женски център в Pays de Dinan, създаден през 2004 г. като място, където жените могат да забравят за кратко грижите си, да намерят приятелство, а може би дори и щастие. Той осигурява място, където те изслушват със съчувствие, а понякога — и където можеш да се научиш как да се справяш с някои от сериозните кризи в живота. Той е средище за различни дейности, забавления и събрания.

Обединени за създаване на място за изслушване и за действие

Често жените са онази група в обществото, която най-силно е засегната от безработицата. Те нерядко се озовават в ситуации на несигурност — например, когато трябва сами да отглеждат деца, а единственият им източник на доходи е RMI¹. В Pays de Dinan има повече такива жени, отколкото където и да било другаде в Côtes d'Armor. В рамките на този проект по ЛИДЕР+ тези жени се обединили и се организирали, за да създадат място за срещи. „Espace Femmes“ е инициатива, зародила се сред самите хора.

В началото две женски групи от Dinan имали идеи за два различни проекта. Първата от тях е Atelier collectif femmes (Женска работна група) — мозъчен тръст, чието внимание е насочено към мястото на жените в обществото и взаимоотношенията им с мъжете. Втората е мрежа за жени в затруднено положение, и по-специално за жени, които живеят в конкретен квартал, състоящ се предимно от общински жилищни сгради. Един ръководител на група, който по това време провеждал съвместно семинарно обучение, подканил двете групи да обединят усилията си. Първата група, която наблюдавала повече на разсъжденията, искала да създаде средище за изслушване, докато втората група, състояща се от жени, чието желание било да могат да излизат от къщи и да се

развиват, искали по-скоро място за осъществяване на дейности. Тази „служба за съвети“, със своите корени в градски квартал, в крайна сметка ще обхване целия селски район на местната инициативна група.

Когато разнообразието върви ръка за ръка със солидарността

След консултации с различни ключови фигури в общността, много искания за подкрепа и множество дълги събрания за полагане на основите на този обект „Espace Femmes“ най-после отвори врати. Центърът се помещава в старите казарми в Duguesclin в средата на града и заема площ от 400 м². Може би думата „дом“, с цялата топлина, която тя внушава, най-добре описва атмосферата, която преобладава в „Espace Femmes“. Основателите ревностно наблюдават и на думата „разнообразие“. Онези, които чукат на вратата на центъра, са хора в най-различно положение: богати, бедни, пенсионери, художници, немъжени или разведени жени, лесбийки и др. На практика „Espace Femmes“ протяга ръка на всичките 345 члена на МИГ, 40 % (138) от които са представени в 58-те общини, пръснати по цялата територия на МИГ. Дейностите, които се поддържат по линия на проекта, са също толкова разнообразни. Жените посещават центъра, включват се в занятия по йога и релаксираща терапия, участват в семинари по готварство, споделят мисли със служителите, които ги посрещат, търсят решения на юридически проблеми, узнават за правата си, когато са обект на домашно насилие, или просто идват, за да поговорят с други жени. Благодарение на огромното разнообразие от личности и възможности укрепва солидарността и в душите на жените с труден живот бликва смях и радост. Именно за това са мечтали Ани Ollagnier, координаторът на „Espace Femme“ и нейните партньори!

Резултат, който е много по-голям от цифрите

По време на първата оценка, вместо да цитира цифри, Annie Ollagnier предпочита да представя факти, които

¹ *Revenu minimal d'insertion*, френски държавни социални помощи за безработни и социално слаби лица в най-тежко положение.

„Espace Femmes“ е център, където можете да участвате в различни дейности...

...включително няколко първи стъпки по „ориенталски танци“ ...

доказват абсолютната необходимост от такъв център. Като пример тя разказва историята за чернокожа жена, която изминавала шест километра пеша всяка седмица, за да намери утеха и решение на проблема си като съпруга, подлагана на побой. „След едногодишно отсъствие тя се върна и ни съобщи, че се е развела със съпруга си и че са го осъдили за това, че я биел“. При други няма изгледи за промяна в положението, но въпреки това ежеседмичните срещи по женски внасят някаква промяна в ежедневието им.

Взаимоотношенията на доверие се изграждат по два начина. Някои намират своя довереница още първия ден. След това с удоволствие се записват в някой от семинарите. Други започват със занятия по рисуване или йога. След няколко седмици те посещават приемната и разговарят за своите проблеми. Именно в това се състои разликата между „Espace Femmes“ и други специализирани центрове. Когато се поеме нечий случай, ангажираният професионалист помага на жената да подаде жалба, да намери адвокат, да намери жилище... „Това е, което осигуряваме на практика чрез нашите действия и екипа ни за подпомагане, но тук рамката е различна“, подчертава Annie Ollagnier. „Тук“ човек може да дойде, за да обсъди, да поговори за конкретен проблем, но и за други неща. „Тук“ е преди всичко място за проява на приятелство и солидарност. „Важно е да се разреши проблема, но от значение са и периодите „преди и след“ кризата. Не е достатъчно да се подаде жалба, за да се подобри положението“, казва тя в заключение.

Разширяваща се мрежа, успешни инициативи
ЛИДЕР+ е осигурил една трета от средствата, необходими за поддръжката на този център. В края на декември 2006 г. ще са необходими нови източници на финансиране, за да се гарантира устойчивостта на „Espace Femmes“. Екипът се надява да получи подкрепа от регионалните или общите съвети. Мрежата по европейската програма също работи добре и благодарение на това други градове в близост до Vannes узнаха за инициативата на Pays de Dinan. Представители на тази група посетиха „Espace Femmes“, за да получат информация за дейността на центъра, така че е възможно да видим нещо подобно в Morbihan. Междувременно „Espace Femmes“ продължава да работи по удовлетворяване на потребностите на жените, живеещи в селските райони. Това се отнася в

...и придобиване на някои основни компютърни умения

най-голяма степен за жените, които са по-малко мобилни. „В началото ги посещаваме там, където се намират, организираме срещи и разговаряме с тях за нашата инициатива, показваме им, че не само те имат такива проблеми“, обяснява Ани. Скоро ще бъде открита нова база в селището Plancoët — район, в който транспортната мрежа е в особено лошо състояние.

Espace Femmes

Държава-членка: Франция

Район, област: Bretagne

Название на МИГ: Pays de Dinan

Население: 95 100

Територия: 1 311 km²

Обща стойност на проекта: 338 000 EUR

ЕС: 130 000 EUR

Други публични средства: 198 000 EUR

Частни средства: 10 000 EUR

Срок на проекта: 2003—2005 г.

Име на лицето за връзка: Stéphanie LAGARDE

Адрес: Centre Pavie – 2ième étage – F-22100 Quevert

Телефон: +(33) 296 85 99 25

Факс: +(33) 296 87 41 97

Електронен адрес:

Stephanie.lagarde@pays-de-dinan.org

Снимките са предоставени от звеното на френската национална мрежа

НОВИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ

ЛИДЕР в действие в Чешката република:

Сдружението на розата (Sdružení Růže) възприема „ПОДХОДА НА 5-ТЕ ПРИНЦИПА“ (CESTOU 5K)

Обединяването на общини за разрешаване на общи проблеми и за реализиране на икономически потенциал води и до по-голямо социално сближаване и до по-добро качество на живота.

Материалът се основава на статията на Michal Jarolímek (Михал Яролимек), „Сдружението на розата“, Чешката република

Въведение

През 1995 г. няколко общини, разположени между České Budějovice и чешко-австрийската граница се обединили за разрешаване на общ проблем в областта на управлението на отпадъците. Опитът към онзи момент потвърждавал идеята, че общините могат по-лесно да разрешават общи проблеми като работят задружно. Тази практика водела до постепенно увеличение на броя на намерените решения на общи проблеми, а впоследствие и на броя на общините, които имали желание да си сътрудничат.

Учреден като юридическа личност през 1999 г., микрорайон „Сдружение на розата“ (Sdružení Růže) скоро след това започва да се изявява като организация с нестопанска цел и посява първите семена на местно партньорство за развитие. През 2000 г. се провежда проучване за стратегическо развитие на микрорайон „Сдружение на розата“ при прилагане на обичайните (по онова време) методи, което означава минимално използване на местни проучвания и, най-вече, липса на каквито и да

било опити да се отразят вижданията на гражданското общество. Ето защо през 2003 г., в контекста на настъпващите значителни промени в района, на бъдещото присъединяване на Чешката република към ЕС и на появява на важни субекти в микрорайона, членовете на сдружението решават да актуализират проучването за стратегическото развитие и същевременно да разработят План за действие за периода 2004—2006 година. Именно по това време микрорайонът за пръв път узнава за инициативи от типа на ЛИДЕР+.

Появява се нов МИГ и се заражда местна стратегия

Преди да започне работата по актуализирането на местния план за действие, бил установен контакт с различни организации с нестопанска цел и с предприятия, което довело до създаването на партньорство с цел подпомагане на планирането и изпълнението на проекти за развитие. На практика така било поставено началото на бъдещата местна инициативна група. Когато през януари 2004 г. Министерството на земеделието обявило началото на програмата ЛИДЕР за Чешката република (Leader CR), то оповестило задължителното изискване да съществува „юридическа личност“, за да може да се кандидатства за финансиране. Тъй като партньорството вече съществувало, било въпрос на формалност да се легализира микрорайона „Сдружение на розата“.

Много се търсят съботно-неделните курсове ...

Грънчарската работилница се надзирава от екипа по проекта

В края на 2004 г. била учредена Местната инициативна група „Сдружение на розата“ (Místní akční skupina Sdružení Růže), а в края на 2006 г. тя имала 17 члена, представляващи публичния, предприемаческия и неправителствения сектор. Първата съвместна задача на МИГ „Сдружение на розата“ била да разработи програма и стратегия за търсене на решения на специфични местни проблеми и тя била осъществена от екип от подбрани членове на МИГ. Общото заключение на този екип било, че голяма част от микрорайона се сблъсква с проблеми, произтичащи от миграцията в селските райони, дължаща се на липсата на работни места и на лоши услуги (транспорт, училища, медицински грижи и др.). От друга страна, било установено наличието на потенциал за осъществяване на туристически дейности в района. Ето защо стратегията на МИГ „Сдружение на розата“ била да се опита да преодолее несъответствията в региона като използва неговия потенциал и да подобри качеството на живот на местното население като му се предоставят привлекателни възможности.

В този случай за привлекателни възможности се считали всякакви дейности, които:

- осигурявали трудова заетост, съответстваща на образователното ниво;

...включително упражненията за рехабилитация

- спомагали за установяването на ценни и трайни социални взаимоотношения;
- спомагали за преодоляването на изолацията на селските райони;
- създавали допълнителни възможности за активен отдих на местното население.

Проекти, в които се обединяват пет принципа
Програмата, която била разработена, се наричала „Cestou 5K“ и се основавала на 33 проекта. Нейната цел била да въведе пет принципа в дейностите по всеки проект, а именно: комуникации, приемственост, съвместни действия, култура и красота, като тези принципи определили и начина на нейното изпълнение.

1. Общинския център в Боровани

Град Боровани (с 3500 жители) е едно от селищата, в които оттогава насам са изпълнени няколко проекта. Въвеждането на програмата ЛИДЕР+ означавало, че градът можел да започне да прилага на практика идеите си за създаване на свой местен замък. Процесът на планиране с участието на местното население започнал в началото на 2004 г. по време на „Борованския форум“, където местното население и представителите на градската управа постигнали споразумение да се изгради общински център, ориентиран към различни целеви групи и свързаните с тях социални дейности. Целта на разработения на тази основа проект, наречен „От старото — ново“, била да се ремонтират покриви и фасади, да се извършва вътрешно преустройство, да се подменят инсталации, да се боядисва и да се извършват други дребни строителни работи. В резултат на всичко това било обновено бившето кино и повторно изградени няколко помещения, включително кухня в една от сградите в прилежащото към замъка имение. Сега там се помещава грънчарска работилница, която се използва по линия на друг проект, свързан с програмата (виж по-долу), малко клубно помещение и зала за местни прояви.

В периода от септември 2005 г. до юни 2006 г. общинският център (който се помещава в бившата кинозала) бил домакин на разнообразни обществени прояви. Сред тях били театрални представления за деца от детските градини и основните училища, срещи за организиране на пътувания до Япония, САЩ и Чечня, училищни концерти, редовни прожекции на филми за местните детски градини и основни училища, както и ежемесечни прожекции, организирани от киноклубове. За членовете на клуба на пенсионера и за майките с малки деца имало ежеседмични рехабилитационни занятия под надзора на квалифициран треньор (терапевт по професионални заболявания). Част от разходите по проекта били предназначени за оборудване за клубното помещение и за общинската зала, оборудване, необходимо за проектиране на филми на VHS и DVD в кинозалата и за театрални представления, както и за заплатите на треньора и на административния управител на общинския център. Същевременно, в рамките на проекта била създадена система за управление, за да се гарантира дългосрочната устойчивост на общинския център.

2. „Podzámčí Workshop“ („Работилницата в Подзамчи“)
„Podzámčí Workshop“ е проект, който е свързан с борованския общински център, който улеснява контактите между различни групи по интереси и социални групи; по-специално с цел да се подпомогне интегрирането на лица с физически увреждания в обществото и да се стимулира създаването на нови групи и нови дейности. Той е тясно свързан с борованския замък и е част от стратегията „CESTOU 5K“. Зад този проект стои NAZARET („НАЗАРЕТ“) (сдружение, свързано с църквата), което поддържа дневен център за лица с тежки увреждания от Боровани и околностите. По линия на проекта се поддържа и грънчарска работилница за посетителите на дневния център, който се намира в съседство и се допълва от служба за услуги от типа „личен асистент“, която се поддържа от тримата члена на екипа по проекта.

Засега има много повече желаещи (от предвидения брой) да участват в съботно-неделните курсове, организирани по проекта „Podzámčí Workshop“, които включват грънчарство, изработка на кукли, плетене на кошници, писане, рисуване върху коприна, батик, коледна украса, сладкарство и др. Провеждат се и редовни срещи, по време на които членовете готвят и пекат заедно, осъществени са и няколко семинари и изложби. Като част от проекта борованският клуб на пенсионера е съставил и издал готварска книга със заглавие „Recepty našich babiček“ („Рецептите на нашите баби“). Въпреки че проектът приключи през юни 2006 г., дейностите ще продължат в отговор на големия обществен интерес.

Държава-членка: Чешката република
Район, област: Южна Бохемия
Название на МИГ: „Сдружение на розата“
Население: 22 933
Територия: 695 км²

Боровански общински център:

Обща стойност на проекта: 11 310 EUR

ЕС: 9 048 EUR

Други публични средства: 2 262 EUR

Срок на проекта: 9.2005 г.—6.2006 г.

Име на лицето за връзка: Ph.Dr. Stanislav Malík

Адрес: Branka 588, CZ-374 01 Trhové Sviny

Телефон: +(420) 736 711 253

Факс: +(420) 387 981 550

Електронен адрес: starosta@borovany-cb.cz

Интернет страница: www.borovany-cb.cz

„Работилница в Подзамчи“:

Обща стойност на проекта: 14 739 EUR

ЕС: 11 791 EUR

Други публични средства: 2 948 EUR

Срок на проекта: 9.2005 г.—6.2006 г.

Име на лицето за връзка: Karel Filip

Телефон: + (420) 736 711 253

Факс: +(420) 386 321 577

Електронен адрес: domecek.ts@quick.cz

Снимките са предоставени от „Сдружението на розата“.

Груповите семинари спомагат за вникването в нови методи на работа ...

...и завършват със „СУОТ“ анализ

Поуки, извлечени в процеса на подготовката за новата ос на ЛИДЕР

Двете местни инициативни групи със седалища в района на Централна Бохемия — МИГ в Podlipansko (Подлипанската МИГ) и МИГ във Vyhlídky (Вихлидската МИГ), дават добър пример за работа в екип и за използването на методите на съвместната дейност за създаване на МИГ и за изграждане на капацитет.

По статия от Jan Fiala (Ян Фиала), сътрудник на МИГ, е-консултиране, Чешка република

Въведение

След първите програми от типа ЛИДЕР в периода 2002—2003 г. беше въведена мярка от типа ЛИДЕР в програмата за развитие на селските райони в Чешката република за периода 2004—2006 г., след присъединяването на страната към ЕС. През 2005 и 2006 г. бяха подбрани десет МИГ и вече се осъществява програма за придобиване на умения в рамките на оперативната програма „Развитие на селските райони и многофункционално селско стопанство“. Критериите за подбор, заложи в програмата, дават възможност за включване на широк диапазон от участници: бизнес асоциации; организации с нестопанска цел; микрорайони и сдружения на общини; както и на учредените местни инициативни групи с цел изграждане на капацитета и развитие на професионални умения.

Тъй като „Програмата за придобиване на умения“ се осъществява на интересен (междинен) етап за много местни инициативни групи в новите държави-членки, целта на този пример е не само да вдъхновява, но и да поражда интерес към нови методи на работа, които не само спестяват средства, но и улесняват постигането на целите на интегрираното функционално партньорство много по-ефективно от традиционните методи.

Двете МИГ — Подлипанската и Вихлидската, са използвали много ефективно ресурси по линия на ЛИДЕР, макар и в различни периоди, за създаването на съответните си местни инициативни групи. И в двата случая са използвани около 630 000 чешки крони (20 000 EUR), което е горната граница на помощта, която може да се получи по линия на програмата за придобиване на умения.

Предисторията и процесът

Решението за създаването на Подлипанската МИГ в района, обхващащ три микрорегиона и град Kostelec nad Černými lesy, било взето през май 2005 г. по инициатива на сдружението на общините от района Resku. Този район, който е в близост до Прага, е с население около 31 000 души и по това време се сблъсквал с много от проблемите на селските райони, разположени съвсем близо до столицата.

Процесът по създаването на МИГ и разработката на стратегия бил планиран и изпълнен с външна помощ, а разходите по учредяването на МИГ и разработката на

интегрираната стратегия били покрити от бюджетите на сдруженията на общините и от градските управи.

През същия период Вихлидската МИГ, която била учредена като организация с нестопанска цел, в края на 2004 г. се опитвала да се справи с основните проблеми на съвместната работа. Районът, чиито жители са около 30 000, се простира на север от Прага, включва голяма част от защитената селска територия Кокоринско и е близо до лозарския район Мелник. Много от проблемите на местните инициативни групи, характерни за много от тях по това време, се дължали на липса на вяра в собствените си способности, липса на умения за осъществяване на вътрешна комуникация, както и тенденцията да се гледа на ЛИДЕР като на поредната достъпна програма за отпускане на безвъзмездни помощи. Това положение довело до решението да се преустрои МИГ, за да се породят нови идеи и да се привлекат нови хора.

Обединяване на хората — специфичен метод за създаване на МИГ

При създаването на Подлипанската МИГ и „преустройството“ на Вихлидската МИГ и в двата района бил използван екипния подход с общностни елементи. Той бил същият като този, използван (успешно) в миналото при други МИГ, а именно: първите МИГ в района Vysočina, МИГ Most Vysočiny и МИГ Jemnicko през 2004 година. Тук се откроявала липсата на участие от страна на местното население и на организациите с нестопанска цел от района.

Разбиране на подхода ЛИДЕР ...

Първата стъпка била да се разберат някои основни положения за ЛИДЕР като метод, а не като програма, както и да се разбере значението на дългосрочните аспекти и да се осъзнае ценността не на достъпните финансови средства, а на съвместната работа на хората. След индивидуални обучения, предназначени за различните кметове и други заинтересовани страни, било отделено много време за отговор на въпроси. Тази дейност се допълвала от широка информационна и промоционална кампания, чиято цел била да се обединят всички заинтересовани страни за съвместна работа за развитие на района.

Тази дейност била последвана от „семинари за населението от района“. Докато в Подлипанско (чието име все още било част от названието на групата по това време) всеки пълнолетен гражданин на района получил покана да сътрудничи, във Вихлидския район местните кметове отговаряли за участието на местните активисти. Това означавало създаване на пунктове за срещи, за да се даде възможност за участие на всички заинтересовани страни — пет такива пункта били създадени в Подлипанския район и четири във Вихлидския район. Средният брой на участниците в една среща бил между 15 и 30 души, а привидно малкият брой се компенсирал от качеството и представителността на различните сектори. И в двата случая сред участниците имало предприемачи, частни земеделски стопани и представители на организации с нестопанска цел и на граждански инициативи.

Тези семинари, предназначени за местното население, преследвали три основни цели, които трябвало да бъдат реализирани впоследствие в рамките на два отделни процеса. Единият от тях бил мозъчна атака, насочена към слабостите на района, която била проведена в няколко групи в присъствието на сътрудници, след което изводите били обобщени. Вторият процес бил предназначен за „намиране на лидери“: хора с нови идеи, които да изградят визия за района като цяло. След тези занятия на участниците бил представян подхода ЛИДЕР, за да се види как може да се приложи той, за да се реализират техните идеи и как те биха могли да работят заедно.

...за изграждане на работещо партньорство...

Следващата стъпка била да се поканят най-активните участници, като се внимава за дела на различните сектори, които трябвало да бъдат представени (публичен, частен, граждански), да работят заедно в екип като започнат с оценка и обобщение на резултатите от семинарите. Други заинтересовани лица от района, които не били участвали до този момент, също били поканени да се включат. Сред тях били важни фирми и институции, които, по мнението на групата, играели определена роля в развитието на района. Например, във Вихлидската група имало представител на защитената селска територия Кокоринско. След това бил избран екип, който да състави правила и да разработи интегрирана стратегия чрез СУОТ анализ. Това било направено в съответствие с приоритетите и мерките, за които се считало, че могат да удовлетворят местните потребности така, както били формулирани в одобрения план. Още преди завършването на стратегията била създадена МИГ въз основа на Подлипанския екип (като организация с нестопанска цел), което било ярка демонстрация на метода „от долу нагоре“.

Вихлидската МИГ използвала резултатите от семинарите с местното население в своя район и от СУОТ анализа като отправна точка за разработване на своя собствена стратегия. Тази работа продължила по време на общото събрание на сдружението, когато били приети 10 нови члена и управлението на сдружението било преустроено чрез прилагане на тези инструменти.

И в двата случая извършената подготвителна работа — екипната работа, основана на правила, консенсусния подход към вземането на решения, взаимното уважение и изслушване — създавала възможност за създаването на МИГ без какъвто и да било конфликт на интереси. В случая с Вихлидската МИГ били използвани средства по ЛИДЕР за преустройството на групата и за изготвянето на нейната стратегия, докато в случая с Подлипанската

МИГ, средствата от ЛИДЕР били използвани за наемане на пресекретар, за разработката на интернет страница и за обучението на нов ръководител.

...и за постигане на трайни успехи!

В заключение си заслужава да се спомене, че и двете МИГ продължават активната си дейност, въпреки липсата на ресурси. Като част от третата програма ЛИДЕР в Чешката република (паралелно с програмите ЛИДЕР+ и ЛИДЕР CR) и с подкрепата на Министерството на регионалното развитие и двете МИГ успешно административат проекти по ЛИДЕР на съответните си територии на приблизителна стойност 143 000 EUR (4 000 000 чешки крони).

Проектът, който се реализира в Подлипанско, се нарича „ЛИДЕР създава лидери“ и е посветен на темата „качество на живот“, докато във Вихлидки се администрира проект с название „Приключенски туризъм“ и реализира стратегия, наблягаща на „най-доброто оползотворяване на природните и културни ресурси“.

Пътят на промяната

Държава-членка: Чешка република

Район, област: Централна Бохемия

Название на МИГ: Vyhlídky, o.s.

Население: 29 575

Територия: 30 773 км²

Обща стойност на проекта: 580 000 чешки крони

ЕС: 17 000 EUR

Срок на проекта: 8.2005 г.—2.2006 г.

Име на лицето за връзка: Galina Čermáková, Jan Fiala

Адрес: Nebužely 92, CZ-277 34 Nebužely

Телефон: +(420) 315 69 40 05, 602 70 45 25

Факс: +(420) 315 69 40 05

Електронен адрес: agconsult@seznam.cz

jan.fiala@ecic.cz

ЛИДЕР Подлипанско — Училище за партньорство

Държава-членка: Чешка република

Район, област: Централна Бохемия

Название на МИГ: MAS Podlipansko, o.p.s.

Население: 31 090

Територия: 36 563 хектара

Обща стойност на проекта: 630 000 чешки крони

ЕС: 20 000 EUR

Други публични средства: 4 000 EUR

Срок на проекта: 5.2005 г.—1.2006 г.

Име на лицето за връзка: Markéta Pošíková

Адрес: Tř. Jana Švermy 141, CZ-289 11 Pečky

Телефон: +(420) 321 78 50 51

Мобилен телефон: +(420) 602 57 82 97

Факс: +(420) 321 78 50 54

Електронен адрес: info@podlipansko.czwww.podlipansko.cz

Снимките са предоставени от E consulting, fej.

Семинар на Обсерваторията ЛИДЕР+: **ЛИДЕР В НОВИТЕ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ,** от 13 до 17 ноември 2006 г. в Тихани (Езерото Балатон), Унгария

Въведение

Семинарът „ЛИДЕР в новите държави-членки“ беше проведен от 13 до 17 ноември в град Тихани, разположен на бреговете на езерото Балатон в унгарския Централен район Transdanubium. За пръв път семинар на Обсерваторията ЛИДЕР+ беше проведен в нова държава-членка и така беше осигурена начална платформа за обмен между участниците в ЛИДЕР предимно от тези държави. Участниците обаче бяха не само от ЕС—25, но и от Румъния, България и Хърватска. Така, по време на семинара, почти 300 участника, включително от местни инициативни групи, звена на национални мрежи и управляващи органи, както и неформални мрежи от селски райони, имаха възможност да споделят опита си и да зададат въпроси, свързани с изпълнението на ЛИДЕР.

Основната целева група на този семинар бяха местните инициативни групи — било то действащи или в процес на създаване — в новите държави-членки. За да се гарантират полезни и навременни акценти за различните пленарни и мини-пленарни заседания, Обсерваторията ЛИДЕР+ предварително беше поискала мненията на участниците, за да се осигури сходно ниво на интерес и висока степен на удовлетворение. В резултат на това основните теми на семинара бяха ориентирани към предоставянето на практическа информация, свързана с метода ЛИДЕР чрез трансфер на знания и опит. Целта беше да се създаде възможност за: запознаване с новаторски подходи за внедряване на оста ЛИДЕР; разработка на стратегии и проекти и определяне на възможни партньори за транснационално сътрудничество.

Отделно от темите и въпросите (виж по-долу), които бяха дискутирани в рамките на трите дни, имаше и оформено изложбено пространство, което също предлагаше допълнителни възможности за създаване на мрежи и за събиране на информация. Част от изложбата беше посветена на ЛИДЕР и на развитието на селските райони и се състоеше от щандове на звената на национални мрежи и управляващи органи от ЕС—25. Тук посетителите можеха да се запознаят с характера и състоянието на различните национални програми, примери за „добра практика“ на местно ниво, както и да получат

Г-н José Manuel Sousa Uva, директор по програмите за развитие на селските райони, Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ на Европейската комисия, произнася словото по откриването

Професор Eero Uusitalo, главен секретар на Комисията за политика в селските райони (Rural Policy Committee) и председател на Сдружението за действие в селските райони (Village Action Association) на Финландия, предава важно послание на аудиторията

Г-н Jean-Michel Courades, ГД „Земеделие и развитие на селските райони“, внимателно обмисля обсъждан въпрос

Значението на „местното управление“ беше подчертано от професор Dietrich Fürst

Професор Michael Dower, от PREPARE — партньорството за селските райони на Европа, обяснява значението на установяването на връзки с различните равнища на териториалните програми

Robert Lukesch (ÖAR) и Bernd Schuh (ÖIR) споделят някои мисли за миналото

помощ, за да разберат някои специфични процедури, като тази по сътрудничеството. Друга част от изложбата беше посветена на работата в мрежа и обмена, като имаше осигурен достъп до Инструмента за търсене на партньори, така наречения „магазин за размяна“, където местните инициативни групи рекламираха своите продукти и услуги и комуникационни пунктове, където експерти отговаряха на конкретни въпроси.

Текущото състояние и духът на ЛИДЕР

Участниците бяха приветствани с „добре дошли“ на пленарното заседание от г-н Хосе Мануел Соуса Ува, директор по програмите за развитие на селските райони, Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ на Европейската комисия, който направи общ преглед на свършеното по линия на ЛИДЕР в рамките на Европейския съюз. След това г-н Adám Ficsor, министър на земеделието и развитието на селските райони на Унгария, информира аудиторията за текущото състояние на ЛИДЕР в Унгария. По-целенасочено представяне на това как подходът ЛИДЕР ще бъде масово въведен в програмите за развитие на селските райони, финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, беше направено от г-н Jean-Michel Courades от Европейската комисия.

Последваха три презентации, които запознаха аудиторията с духа на ЛИДЕР. Успехът на масовото въвеждане на метода в практиката беше темата, представена от професор Eero Uusitalo, главен секретар на Комисията за политика в селските райони (Rural Policy Committee) и председател на Сдружението за действие в селските райони (Village Action Association) на Финландия. Неговото основно послание към аудиторията беше свързано с това, че въз основа на финландския опит инструментът ЛИДЕР следва да се разглежда като постоянно действащ, а не временен инструмент за развитие на селските райони. Стигайки до този извод, той отдаде значение на наличието на координиращ орган за изпълнение на политиката за селските райони, необходимостта да се поемат рискове, прилагането на подхода „от горе надолу“ за започване на процеса на масово внедряване в практиката, правилните връзки на всички нива на действие, добре планираните и достатъчно дълготрайни действия и близостта на местните инициативни групи до техните селски райони.

След това професор Дитрих Фюрст от университета в Хановер, Германия направи теоретично представяне на местното управление, което се характеризира съответно с набор от институции, одобрен набор от правила и споразумения, работа в мрежа на различните участни-

Фондация на селските райони привлича вниманието на минувачите

ци, както и координация чрез неформални контакти и съгласие. Неговото послание беше, че традиционните институционални структури са непригодни за решаване на въпроса с устойчивостта; местното управление може да предложи нови решения за преодоляване на местни проблеми, но по-голямо внимание следва да се обръща на прилагането му за разрешаване на местни конфликти.

Въпреки всичко, новите методи на управление спомогат за провеждането на експерименти, промяната на съзнанието и нагласите и за откриване на нови начини за възприемане на света и на местните проблеми.

В следващото изказване професор Michael Dower (Майкъл Дауър) от PREPARE — партньорството за селските райони на Европа, се спря на начина, по който ЛИДЕР се вписва в различните равнища на териториалните програми. Освен това той обясни как това дава възможност на различните ЛИДЕР групи да осъществяват широк диапазон от разнообразни устойчиви и новаторски дейности в полза на местните общности, като същевременно подчерта значението на подкрепата от страна на държавния сектор в това отношение.

Както Роберт Лукеш (Robert Lukesch) (ÖAR, Австрия), така и Бернд Шух (Bernd Schuh) (ÖIR, Австрия) споделиха някои мисли за поуците, извлечени от миналото и някои първоначални мисли за подготовка за бъдещето. Тяхното главно послание към новите държави-членки беше, че ЛИДЕР е онова, което можете да извлечете от него! Това послужи като въведение за мини пленарните заседания на тема „Институционално изграждане“. В този случай те осигуриха контекст за представяне на различните характеристики на ЛИДЕР — партньорство на териториален принцип, подход от долу нагоре, сътрудничество и работа в мрежа и т.н.— и демонстрираха значението на тези въпроси за превръщането на МИГ в двигатели на развитието в селските райони. На заседанията беше подчертано и колко важно е тези умения по ЛИДЕР да се натрупват на равнище МИГ, да се доразвиват, както и че ангажирането на регионалните, националните и европейските ЛИДЕР мрежи в този процес е от решаващо значение.

Изграждане на институции и на капацитет

На четири от мини пленарните заседания беше разглеждана темата „Институционално изграждане“, като бяха използвани различни примери от опита в миналото и плановете за бъдещето. Целта на тези по-малки заседания беше да се представят примери, за да се демонстрират различните възможности за организиране и управление на програмата, както и да се улеснят дискусиите. Всички мини пленарни заседания се придържаха към един и същ дневен ред и наблегнаха на задълженията и ролята на различните административни нива във връзка с различните процедури като създаване на националните мрежи, избора на местни инициативни групи, въпроси, свързани с плащанията, подбор на проекти и процедурни въпроси, свързани с тях, както и възлагането на правомощия на местните хора.

Мини пленарните заседания, посветени на изграждането на капацитет, бяха повторени в рамките на два дни и бяха посветени на пет различни теми — какво представлява МИГ, как функционира една МИГ на местно ниво, изграждане на мрежи, оценка на МИГ, както и примери за добри практики — като някои от темите бяха разбити на подтеми и разгледани на допълнителни заседания. Например, участниците на ниво МИГ можеха да научат как една местна инициативна група може да разработи териториална стратегия, да се превърне в инструмент за управление, да бъде двигател на местното развитие, да се справя с изграждането на партньорства и с юридически въпроси и да прилага стратегия за местно развитие. По време на другите заседания беше предоставена практическа информация за изграждането на ЛИДЕР мрежа, разбирането на методите за самооценка, като по време на заседанията, посветени на добрата практика беше разглеждана стратегия за териториално развитие, основана на методологията и критериите на ЛИДЕР, както и въпроси, свързани с транснационалното сътрудничество.

Мини пленарните заседания бяха оценени високо заради задълбочените акценти

Улесняване на транснационалното сътрудничество в новите държави-членки

Някои заключения

Заклучителното заседание беше закрито от Jean-Michel Courades, чиито заключения могат да се обобщят по следния начин:

- Този втори семинар по въпросите на метода ЛИДЕР, след изложението през юни 2005 г., посветено на сътрудничеството, създаде реална възможност за обсъждане и обмен на опит по повечето от институционалните аспекти на метода ЛИДЕР, свързани с процеса, а именно: подход от долу нагоре, партньорство, работа в мрежа и сътрудничество. В това отношение семинарът постигна целите си.
- Досега подходът ЛИДЕР се оказва приложим за всички видове селски райони, независимо от социално-икономическите им условия или управленския им подход. Следователно, специфичното положение на селските райони в новите държави-членки ще ги принуди да изследват и изобретяват нови начини за прилагане на подхода ЛИДЕР.
- Необходимо е по-нататъшно открито обсъждане на работата в мрежа и сътрудничеството в контекста на новия програмен период.
- Следва да се разгледат и такива стратегически аспекти на метода ЛИДЕР като иновации, териториален подход и интеграция, като се вземат предвид потребностите на онези местни инициативни трупци, които подготвят стратегиите си за местно развитие за програмния период 2007—2013 година. Би могла да се

Унгарският център по ЛИДЕР, който набляга на местната подкрепа

- обсъди и приложимостта на ЛИДЕР в оста „Управление на околната среда и на селските райони“, пренебрегната в предложенията на държавите-членки.
- Що се отнася до административното прилагане на оста ЛИДЕР, преди въвеждането на новите програми може да се окаже полезен и обменът на опит по отношение на критериите за подбор на МИГ.

Цялата документация във връзка със семинара, включително подробности относно всички мини пленарни заседания, които бяха докладвани по време на заключителното пленарно заседание, могат да бъдат намерени в рубриката „прояви“ (events) на интернет страницата на ЛИДЕР+: <http://ec.europa.eu/leaderplus>.

Leader+ Magazine

Leader+ Magazine се издава три пъти годишно от Обсерваторията на селските райони.

ЛИДЕР („Връзки между дейностите за развитие на икономиката в селските райони“) е инициатива на Общността, лансирана от Европейската комисия и координирана от Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ (Звено F.3). Съдържанието на *Leader+ Magazine* не отразява непременно становищата на институциите на Европейския съюз.

Редакторски съвет: Европейска обсерватория на селските райони

Лице, носещо юридическа отговорност: Josefine Loriz-Hoffmann, Европейска комисия, ГД „Земеделие и развитие на селските райони“, Звено F.3, 130, rue de la Loi, B-1040 Brussels

В този брой участват с материали: Звена на национални мрежи по ЛИДЕР+ и местни инициативни групи

Снимки: Европейската комисия държи авторските права над снимките, с изключение на онези от тях, за които е отбелязано друго.

Снимка на корицата: Тихани, Унгария

Leader+ Magazine се издава на двадесет и два официални езика на Европейския съюз и има тираж 37 925 броя.

За допълнителна информация: *Contact Point* на ЛИДЕР+, Rue du Marteau 81, B-1000 Brussels. Тел.: +(32.2).235.20.20. Факс: +(32.2).280.04.38.

Електронен адрес: contact.point@Leaderplus.org

Интернет: <http://ec.europa.eu/leaderplus>

© Европейски общности, 2007 г.

Възпроизвеждането е разрешено при позоваване на оригинала.

Ръкописът е завършен в окончателен вид през декември 2006 година.

Printed in Italy

ОТПЕЧАТАНО НА БЯЛА БЕЗХЛОРНА ХАРТИЯ

За допълнителни поръчки на *Leader+ Magazine*

моля изпратете електронен адрес на contact.point@leaderplus.org или изпратете заявката си по факс или по електронна поща като посочите пълни данни за връзка, както и необходимите ви количества и езикова версия до:

Leader+ Contact Point
81, Rue du Marteau
B-1000 Brussels
BELGIUM
Тел. : +(32.2) 235.20.20
Факс : +(32.2).280.04.38

Можете и да се абонирате за изданията на ЛИДЕР+. За да включим името Ви в списъка ни с адресати, моля регистрирайте се онлайн като използвате формуляра, който ще намерите на следния адрес: <http://ec.europa.eu/leaderplus>

Профил на ЛИДЕР+

Название:

ЛИДЕР („Връзки между дейностите за развитие на икономиката в селските райони“)

Вид програма:

инициатива на Общността

Целеви области:

ЛИДЕР+ е структурирана около три дейности (Actions):

- Дейност 1 — Подкрепа за интегрирани стратегии за териториално развитие с пилотен характер, основани на подхода от долу нагоре.
- Дейност 2 — Подкрепа за сътрудничеството между селските територии.
- Дейност 3 — Работа в мрежа.

Приоритетни стратегически теми:

Приоритетните теми за ЛИДЕР+, определени от Комисията, са:

- най-добро оползотворяване на природните и културни ресурси, включително повишаване на стойността на забележителностите;
- подобряване на качеството на живот в селските райони;
- добавяне на стойност към местните продукти, по-конкретно чрез улесняване на достъпа до пазарите на малки производствени звена чрез колективни действия;
- използване на ново ноу-хау и на нови технологии за повишаване на конкурентоспособността на продуктите и услугите в селските райони.

Бенефициенти и допустими проекти:

Финансовата помощ по ЛИДЕР+ се отпуска на партньорства, местни инициативни групи, използва се от публични и частни сектори и от сектори с нестопанска цел за осъществяване на програми за местно развитие на техните територии. Инициативата ЛИДЕР+ е разработена с цел да се помогне на участниците от селските райони да оценят дългосрочния потенциал на местния си район. Чрез нея се насърчава прилагането на интегрирани, висококачествени и оригинални стратегии за устойчиво развитие, както и сътрудничеството на национално и транснационално ниво. За да се насочат ресурсите от Общността към най-обещаващите местни стратегии и за да им се даде максимално преимущество, финансирането се предоставя чрез прилагане на селективен подход само на ограничен брой селски територии. Процедурата по подбора е открита и строга.

По всяка програма за местно развитие могат да се финансират отделни проекти, които съответстват на местната стратегия. Всички проекти, които отговарят на условията за финансиране на Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство (ФЕОГА), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ), са избираеми по ЛИДЕР+.

На ниво вземане на решения икономическите и социални партньори и сдруженията трябва да съставляват най-малко 50 % от местното партньорство.

Продължителност на програмния период:

2000—2006 г.

Безвъзмездна помощ от Общността:

Общият бюджет за програми е 5046.5 милиона EUR, от които 2106.3 милиона EUR (2143.5 милиона след индексацията в средата на периода) се финансират от секцията „Ориентиране“ на ФЕОГА, а останалите — от принос на публични и частни субекти.

